

İUB-DE VII. Dünya Kongresi metni: Dünyada devrimci bir dalga yükseliyor

1. Bölüm: 2019'un başlarından beri devrimci bir dalga yükseliyor

Günümüz dünyasına sınıf mücadelesinde bir sıçrama damga vuruyor. Küresel kutuplaşma ve kitle seferberliği derinleşiyor. 2019'un başlangıcından bu yana devrimci bir dalga köpürüyor.

Bu dalga 2018'de Nikaragua'daki halk devrimi, Filistinlilerin geri dönüş yürüyüşü, İran ve Haiti'deki protestolar, ardından Sudan gibi isyanlarla kabarmaya başlamış ve 2018'in sonunda Fransa'daki Sarı Yelekliler seferberliği ile ileri doğru sıçramıştı. 2019'un başından bu yana, halk seferberlikleri ve isyanlar, yaygınlaşma emareleri göstererek dünya çapında genişleyen bir dinamik halini aldı. Önce Cezayir devriminin zaferi ve daha sonra aylarca Çin'deki diktatörlüğe meydan okuyan Hong Kong'daki seferberlik ile beraber büyük bir mücadele dalgası başladı.

Fransa'daki Sarı Yelekliler'in uzun soluklu mücadelesi önce Şubat 2019 greviyle ve daha sonra emeklilik reformuna karşı işçi sınıfının Aralık 2019'daki genel greviyle ileri doğru adımlar attı; öte yandan Porto Riko'da "yurttaş devrimi" olarak anılan seferberlik valiyi devirdi.

Katalan halkının tutsaklara özgürlük ve bağımsızlık için yürüttüğü kitlesel seferberlik zirve yaptı. ABD'de batı eyaletlerindeki öğretmen grevleri dalgasının ardından, General Motors'da son yarım yüzyıldır gerçekleşen en uzun soluklu ücret talepli grev çok çarpıcı bir biçimde hayat buldu.

Bu mücadele dalgalarını Latin Amerika'da, IMF tarafından dayatılan benzin zammına dur diyen Ekvador halkının muzaffer yarı ayaklanması izledi. Ardından Şili'de, Piñera'ya ve Pinochet'den miras kalan siyasi-ekonomik modele karşı devrimci seferberlik geldi. Lübnan'da da "Whatsapp devrimi" olarak adlandırılan süreçte, işçilerin, gençlerin ve halk kesimlerinin uzun soluklu seferberliklerinde hükümetin istifası talep edildi. Irak, Etiyopya ve Haiti'de protestolar oldu: Hatta Haiti'de son dönemin dördüncü halk ayaklanması gerçekleşmiş durumda.

Tüm bunlara, yine 8 Mart'taki dünya kadın grevi ve diğer seferberliklerde cisimleşen kadın hareketinin Dördüncü Dalga olarak anılan büyük seferberliklerinin tekrarlanması da eklenmeli. Bu dalganın yanı sıra yeni olan bir gelişme de dünya gençliğinin iklim değişikliğine karşı kitlesel olarak harekete geçmesiydi.

Bu dalgaya şu gelişmeler damga vuruyor : a) işçi sınıfı, gençlik, halk kesimleri ve kadınların kapitalist kemer sıkma politikaları, IMF planları ve aşırı sömürüye karşı her türden eylemlilikleri; b) halk ayaklanmasından genel grevlere, gençlerin ve işsizlerin seferberliklerinden ulusal soruna kadar, farklı farklı niteliklere sahip hareketler; c) birçok örnekte, mevcut önderliklerin aşılması ve hatta önderlik yokluğu (Şili); d) seferberliklerin kısmi taleplerle (örneğin zamlara karşı) başlaması ve bu talepler gerçekleştiğinde, kitlelerin hükümete karşı eylemlerinin devam etmesi (Şili, Lübnan, Irak'ta, veya Fransa'daki sarı yeleklilerde olduğu gibi); e) söz konusu mücadelelerin ortak paydasının, gençliğin itici bir rol oynaması ve kitleye dönük çağrılar için yeni teknolojilerin kullanımı olması; ve f) tüm mücadelelerin merkezinde emperyalizmin ve hükümetlerin sömürü oranlarını artırma gayretlerine karşı çıkma isteğinin olması.

1.1. Dünyadaki devrimci yükseliş, emperyalizmin küresel krizinin ve 2007'de patlak veren ekonomik krizin üstesinden gelinememesinin merkezi ve belirleyici faktörüdür.

2007’de patlak veren kriz karşısında emperyalizm ve dünyanın kapitalist hükümetleri yeni kemer sıkma politikaları hayata geçirdi; ancak bu büyük bir direniş doğurdu: Öfkeliler hareketi, Occupy Wall Street veya Arap Baharı (2011) gibi olgular ortaya çıktı. 2018-2019 yıllarında hükümetler ve onların kemer sıkma planları karşısında küresel direnişte yaşanan yeni sıçrama, dünyadaki kitlelerin sömürülmesini ve güvencesizliğini artırarak krizin üstesinden gelme çabasını daha da zora sokuyor.

Bu aynı zamanda burjuvazinin siyasi rejim ve hükümetlerinin siyasi istikrarsızlığına neden olan temel faktördür. Birçok örnekte, bu istikrarsızlık ya hükümetlerin düşmesine yol açtı ya da hükümetler kronik bir zayıflığa gömüldü. Emperyalizm ve onun kapitalist hükümetleri kitle seferberliklerini yenmek ya da yolundan saptırmak için hem baskıya başvuruyor hem de hareketlerin önderlikleriyle anlaşmaya varıp “demokratik gerici” mekanizmalarını (seçimler, plebisitler) kullanıyor. Ama bu çabaları ancak sınırlı sonuçlar veriyor.

Siyasi krizin motoru kitlelerin bu küresel isyanıdır; söz konusu isyan, aynı zamanda dünya çapında bir eğilim haline gelen “tepki oyları” gibi dolaylı ifadelere de sahiptir.

Diğer bir deyişle, emperyalizm ve ona bağlı hükümetler tarafından yağma ve aşırı sömürü planlarının uygulanması, kitlelerin öfkesinin şiddetlenmesine neden oluyor; bu da tepkinin yükselmesine ve burjuva hükümet ve partilerin itibar kaybetmesine yol açıyor. Bu durum, liberal sağ ya da merkez sağ hükümetler ve rejimler kadar, Syriza, Chavezcilik, Lula, Ekvador’daki Correa vb. örneklerde olduğu gibi iki yüzlü politikalara sahip halk cepheci veya sınıf işbirlikçi hükümetleri de etkiliyor.

1.2. Dünyada devrimci bir durum mevcut

2019’un başından beri süren dalga, dünya çapında bir devrimci duruma işaret ediyor; yani Lenin’in ifadesiyle, “aşağıdakiler” şimdiki gibi yaşamak istemiyorlar

ve “yukarıdakiler de egemenliklerini artık eskisi gibi sürdüremiyorlar”.

Bu anlamda, dünya devrimci durumu tespiti, Ekim 1917 örneği muzaffer bir sosyalist devrimin eşliğinde olduğumuz anlamına gelmiyor. Şimdiye dek yeni bir muzaffer Ekim Devrimi’ni engelleyen faktör, devrimci önderlik krizinin süregitmesidir. Bu tespiti yapmakla biz aslen şu öngörünün altını çizmek istiyoruz: Dünyanın herhangi bir yerinde, genel grevler, ayaklanma ya da halk isyanı patlak verebilir ve kitleler kemer sıkma planlarına ve bunları uygulayan hükümetlere ya da rejimlere meydan okuyabilir. Örneğin Cezayir, Lübnan, Ekvador veya Şili’deki beklenmedik isyanlarda olduğu gibi.

Bizim vurguladığımız şey, dünyada baskın olan, sınıfsal, politik ve sosyal mücadelelerin şiddetle alevlenmesi halidir. Emperyalizm ve kapitalizm tarafından yaratılan çıkışsız toplumsal kriz karşısında kitleler ayaklanıyor.

1.3. Latin Amerika: Ekvador ve Şili, bölgedeki devrimci süreçte sıçrama yarattı

Ekvador halkı, benzin fiyatındaki artışın ve IMF tarafından dayatılan planın iptaliyle ilk zaferini kazandı ve bu şekilde, özellikle Güney Amerika’da yayılmaya başlayan bir değişim ve etki oluşturdu. Ekvador’da birkaç gün boyunca devrimci bir kriz yaşandı. Lenin Moreno hükümeti, öğrenci hareketi, işçiler ve halk kesimlerinin desteğiyle CONAIE (Ekvador Yerli Halkları Konfederasyonu) önderliğindeki yerlilerin kontrolü ele aldığı başkentten kaçtı. Hükümet kontrolü yeniden ele almak için geri adım atmak zorunda kaldı. Bunun doğrudan bir sonucu, Şili’de binlerce genç insanın, işçinin ve kadının Piñera’nın sağ liberal hükümetine karşı beklenmedik bir biçimde isyan etmesi ve sosyal devrimci bir seferberlik başlatmasıydı. Gerçekleştirilen fiili genel grev, sadece burjuvazi ve emperyalizmi değil reformcu sendikal önderlikleri de şaşırttı. Devrimci seferberlik, kalıcı ve ülke çapında bir nitelik kazandı. Bu da reformist sol önderliklerin ve bürokrasilerin (Komünist Parti ve Geniş Cephe) hareketin kontrolünü kaybetmesini beraberinde getirdi. Piñera hükümeti metro bileti zammını geri çekmesine rağmen, halk hükümetin ilan ettiği olağanüstü hâl ve

sokağa çıkma yasağına sokaklarda meydan okuyarak, hükümetin istifasını ve ekonomik modelin iptalini talep etmeye devam etti: Neredeyse yirmi kişi hayatını kaybetti, yüzlerce kişi yaralandı, binlerce kişi ise gözaltına alındı. Seferberlik o kadar güçlü ki, bu baskılara rağmen bugün, başlangıcından 5 hafta sonra bile kısmi kazanımlar elde etmeye devam ediyor (kabine değişiklikleri, zamların askıya alınması, olağanüstü hâl ve sokağa çıkma yasağının kaldırılması) ve güvenlik güçlerini geri adım atmaya zorluyor. Bir milyondan fazla insan sokağa çıktı, genel grevler ve polisle şiddetli çatışmalar yaşandı. Eylemlerde sadece Piñera'nın istifası değil aynı zamanda tüm kamu hizmetlerinin kamulaştırılması ve Pinochet anayasasını tasfiye etmek için bir Kurucu Meclis toplanmasını da kapsayan bir geçiş programı talep ediliyor. Halihazırda, Piñera'nın devrilmesi ve bir Kurucu Meclis'in oluşması ihtimal dahilinde.

Ekvador ve Şili örnekleri, Latin Amerika için bir milat teşkil ettiler, çünkü kitlesel seferberliğin IMF'yi ve kemer sıkma politikası uygulayan hükümetleri yenebileceğini gösterdiler. Nitekim 2019 boyunca bölgede bir dizi mücadele ve grev gerçekleşti: Porto Riko'da valiyi deviren devrimci bir krizin yaşandığı "Yurttaş Devrimi" patlak verdi; Haiti'de farklı hükümetleri deviren üçüncü ve dördüncü büyük isyanlar gerçekleşti; Honduras'ta Hernández hükümetine karşı seferberlik ve grevler oldu; Kosta Rika'da öğretmen grevleri ve üniversite işgalleri yaşandı. Peru'da ciddi bir siyasi kriz yaşanıyor: Bu kriz birtakım sosyal talepler ve madencilik şirketi Tia Maria'ya yönelik grevle başladı. Kolombiya'da, sağcı hükümete karşı öğrenci ve öğretmen grevleri yaşandı ve 21 Kasım'daki genel grev yeni seferberlikleri ve ulusal grevleri tetikledi.

En geriden gelen ülkelerse Venezuela ve Nikaragua. Maduro ve Ortega, 2017 ve 2018'in halk isyanlarını acımasız bir baskıyla ezerek, iktidarda kalmayı başardılar.

Panama'da, Ekim ayında, öğrenciler IMF'nin dayattığı bir reforma karşı harekete geçtiler. Brezilya'daki Bolsonaro hükümetine karşı 14 Haziran'da öğretmen grevleri ve kısmi genel grev düzenlendi. Ekvador, Şili ve Kolombiya'daki mücadele dalgasını gören Brezilya Ekonomi Bakanı, protesto korkusuyla kemer sıkma tedbirlerini askıya aldı. Arjantin'de 2019'da kısmi grevler ve Mayıs ayında genel grev gerçekleşti, ancak bunlar yıl sonundaki seçimler tarafından geçici

olarak kesintiye uğratıldı. Buna Kasım ayında Bolivya'da yaşanan siyasi ve sosyal kriz de eklenmeli: Ekim ayındaki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yapılan seçim hilelerine karşı gösteri ve seferberlikler düzenlenirken sivil-askeri bir darbe Evo Morales hükümetini düşürdü.

Dolayısıyla, Latin Amerika'da ve bir bütün olarak Amerika'da, Ekvador ve Şili'den sonra, yeni kemer sıkma politikaları uygulamak isteyen hükümetlere karşı sosyal krizler patlak veriyor.

1.4. Avrupa da yeni mücadele dalgasının parçası.

Fransa, 2018 sonundaki Sarı Yelekliler olgusuyla başlayan mevcut sürecin etkisiyle, sınıf mücadelesinin en yüksek noktası konumunda. Benzin fiyatındaki artış halk kesimlerinde (işçiler ve Fransa'nın içlerindeki orta sınıf) büyük bir seferberliğe neden oldu ve Macron'un zam girişimi yenilgiye uğradı. Daha sonra, Macron geri adım atmasına rağmen, Sarı Yelekliler'in hükümete meydan okumaya devam ettikleri kitlesel bir eylemlilik süreci yaşandı. Bunun etkisi o kadar büyük oldu ki, şubat ayında CGT konfederasyonunun bürokrasisi, kısmi de olsa önemli bir etki yaratan 24 saatlik bir grev düzenlemek zorunda kaldı. Sarı Yelekliler güçlü bir protesto hareketi olarak devam etti. 2019 ortalarında bu seferberliklere, demiryolu emekçileri ve kamu sektörü çalışanları tarafından emeklilik reformuna karşı düzenlenen grevler de eklendi. Aralık ayında CGT ve diğer sendikalar emeklilik reformuna karşı süresiz genel grev çağrısında bulundular. Grevin devam edip etmeyeceği günlük olarak oylanıyor. Mevcut grev, 1995'te Chirac'ın emeklilik reformu girişimini geriletken grevden bu yana gerçekleşen en önemli grev haline gelebilir.

Diğer bir zirve noktası ise, Katalan halkının tutsaklara özgürlük ve esas olarak kendi kaderini tayin etme hakkı için gerçekleştirdiği kitlesel seferberliğin yeniden harlandığı İspanyol Devleti. Bu süreç, 1978 rejiminin krizini şiddetlendiriyor. İspanya Devleti'nde bu mücadeleye, krizin arka planını oluşturan emeklilerin mücadelesi, kadınların mücadelesi ve sağlık ve eğitime yönelik talepler de ekleniyor.

Avrupa'da Portekiz'de de grevler gerçekleşti, başka ülkelerde de yolsuzluğa ve hükümetlere karşı seferberlikler yaşandı: Örneğin Prag'da (ek Cumhuriyeti) 250 bin kişi sokağa çıkıp başbakanın istifasını talep etti. Romanya'da hükümet, büyük seferberlikler sonucunda düştü. İngiltere'de bir milyondan fazla insan Muhafazakâr hükümete karşı ıktı, Brexit'in yönetilme biçimini reddetti ve referandum talep ederek İngiltere'nin siyasi sisteminde devam eden krizi şiddetlendirdi.

Avrupa'da genel siyasi mücadeleler kadın hareketi ile birleşti ve buna en son iklim değişikliğine karşı gençlik hareketi eklendi. Sınıf mücadelesinde en geriden gelen ülkelerden biri olan İtalya'da dahi ulaştırma işçileri greve gitti.

1.5. Lübnan, Irak, Cezayir ve Mısır'daki seferberlikler, 2011 yılında Kuzey Afrika ve Ortadoğu'da başlayan devrimci sürecin hâlâ sürmekte olduğunu gösteriyor.

Dünya çapındaki dalganın bir parçası olarak, ocak ayında Bouteflika rejimine karşı Cezayir'de yaşanan halk devrimi (Hirak) bölgedeki sürecin hâlâ devam ettiğini gösterdi. Bu devrimden hemen önce Sudan'da diktatörlüğe karşı gerçekleşen halk isyanı başlamıştı. Cezayir'de her ne kadar rejim devrilmediyse de hükümet değişikliği oldu ve seferberlik alttan alta sürmekte. Sürecin bölgede farklı örnekleri de oldu: Mısır'da General Sisi hükümetine karşı eylemlerin yeniden başlaması ve Tunus'ta süregiden seferberlik ve mücadeleler gibi.

Ortadoğu'daki en yeni gelişme, Lübnan'da "Whatsapp devrimi" olarak adlandırılan olay oldu: IMF yanlısı burjuva hükümetin Whatsapp hizmetini fiyatlandırma girişimine karşı binlerce işçi, genç ve kadın sokaklara ıktı. Burada da hükümet Sarı Yelekliler ve şili örneklerinde olduğu gibi geri adım atmak zorunda kaldı. Ama kitleler sokaklara çıkmaya devam ederek hükümetin düşmesini talep ettiler. Bu şekilde, hareket devrimci seferberlik sürecini pekiştirdi.

Irak'ta da Başbakan Adil Abdül-Mehdi önderliğindeki hükümetin kapitalist politikalarına karşı büyük bir işçi, işsiz genç ve halk isyanı yaşandı. İran ve ABD'nin desteklediği hükümet bu isyana, Bağdat'ta ve özellikle ülkenin güney bölgelerinde acımasız ve çok şiddetli bir baskı politikasıyla karşılık verdi. Ancak Iraklı kitleler sokaklarda eylem yapmaya devam etti. 250'den fazla insanın öldüğü tahmin ediliyor. Baskı yöntemlerinin protestoları sona erdirmeye başarısız olması karşısında hükümet tavizler verdi. Ve, Lübnan ve Şili'de olduğu gibi, insanlar sokaklarda eylem yapmaya devam etti, mevcut önderlikleri aştı ve nihayetinde hükümetin istifasını talep edip düşürmeyi başardı. Bir dizi sendika grev çağrısında bulundu. Etiyopya'da da Ekim ayında sosyal talepler için kitlesel protestolar düzenlendi.

Bu bölgedeki tek gerileme noktası, Suriye'deki devrimin yenilgisi ve Putin ve İran'ın desteklediği Beşar Esad'ın önderliğindeki karşıdevrimin zaferiydi. Aynı şekilde Suriye'deki Kürt halkının mücadelesi de sadece Türkiye'nin müdahaleleri nedeniyle değil, aynı zamanda reformist "demokratik konfederalizm" politikasının hatalı çizgisi nedeniyle de geriledi (bkz. Uluslararası Haberleşme n° 43). Bu nedenle hareket önce ABD ile ve daha sonra da Esad ile askeri anlaşmaya vardı.

Öte yandan, özellikle Gazze Şeridi'ndeki Filistinliler direnişlerini sürdürdüler ve Siyonizm'e karşı uzun soluklu bir biçimde savaştılar. İran'da da grev ve gösteriler yapıldı. Bölgedeki siyasi istikrarsızlık kitlesel protestolarla beraber devam ediyor.

1.6. Hong Kong, Asya'daki en önemli seferberlik oldu

Hong Kong halkı ve gençliği de Çin diktatörlüğünün baskısına karşı aylardır süren ve dünya çapında ses getiren devrimci bir seferberlik düzenlediler. Bu seferberliğin anahtarı demokratik talepler oldu ve yine ilk aşamada kazanımlar elde edildi: Hong Kong Başbakanı ve Çin hükümetinin bölgedeki temsilcisi sınır dışı etme yasasını iptal etmek zorunda kaldı. Ancak bu, uzun soluklu biçimde 500 bin ila bir milyon insanı seferber eden Hong Kong halkının mücadelesini durduramadı. Özgür seçimler ve demokratik hakların savunusu gibi talepleri yükselttiler. Bu mücadelenin arka planında sosyal talepler de var. Hong Kong'da

Çinli kapitalist ve çokuluslu bankacılar oligarşik bir finansal azınlık oluştururken, işçilerin ve gençlerin büyük bir kısmı sefil ücretler alıyor.

Buna, Çin anakarasındaki protestoların ve sendikal grevlerin güçlenmesi de eklenmeli: Son iki yılda mesleki tehlikelere ve işten çıkarılmalara karşı yürütülen protestoların sayısında artış görüldü. Asya'nın geri kalanına bakarsak, Hindistan'da 100 milyondan fazla işçi genel grev düzenledi. Ermenistan, Kıbrıs ve Güney Kore'de de 2019 yılında grevler yaşandı.

1.7. Kadınların küresel isyanı devam ediyor

2019 aynı zamanda kadınların talepleri için verilen mücadele ve dördüncü dalga sürecinin sürekliliği açısından da dikkate değerdi. 8 Mart (8M) dünya genelinde bir grev biçimde tekrarlandı. [Bu grev] dünya çapında sağlamlaştı ve yoğunlaştı.

İsviçre'de Haziran'da ismine "Mor Devrim" denen bir olay yaşandı. Bu, ücret seviyeleri ve iş fırsatları için cinsiyet eşitliği talebiyle ilgiliydi. Ülkede kitlesel yürüyüşler oldu. 2018'de İrlanda'da, kürtaja dönük anayasal kısıtlama bir referandumla kaldırıldı. Seferberlik sayesinde Katolik Kilisesi'nin güçlü bir kalesi yenildi.

2019'un öne çıkan bir başka tarafı, bütün feminizme kimliklerin maruz kaldığı ayrımcılığa ve patriarkal şiddete karşı savaşıyan LGBTİ+ topluluğunun taleplerinin güçlenmesi oldu. Ortadoğu, Afrika ve Rusya'nın büyük bir kısmında LGBTİ+'lar hükümetler tarafından sürdürülen ve yükseltelen artan baskılara ve ayrımcılıklara maruz kalıyorlar. Hakların ve yasaların kazanıldığı ülkelerde de bu baskılara maruz kalmamaları her zaman garanti değil.

İspanyol Devleti'nde La Manada davasına karşı kadınların yürüyüşleri ve seferberlikleri vardı. Fas'ta yüzlerce kadın sokaklara çıkıp, kürtaj yaptıran bir kadın gazetecinin tutuklanmasına dair protestoda bulundu. Bu, monarşiye karşı

kitlesel protestoları tetikledi ve ceza kanununda değişikler talep edildi. Filistin’de kadın cinayetlerine karşı seferberlikler mevcuttu. Dördüncü dalga, Arjantin gibi kürtajın yasaklı kaldığı ülkelerde ve dünyanın diğer ülkelerinde büyümeyi sürdürüyor. Brezilya’da *Ele Não* hareketi Bolsonaro’ya karşı ortaya çıktı. Benzer bir şekilde, kürtaj yaptıran kadınları otuz yıl hapse mahkûm etmeye devam eden El Salvador’daki talepler de hükümete karşı ortaya çıktı.

1.8. Yeni bir olgu: Kapitalist çevre yıkımına karşı bir gençlik hareketi oluştu

Milyonlarca genç insan, sonuçlarından biri iklim değişikliği olan kapitalist çevre yıkımına karşı kavgaya katıldı. Gençler eylemlere daha önce de katılıyorlardı ancak yine de marjinal kalıyorlardı. 2019’da yeni olan ise gezegen üstündeki hayatı savunmaya yönelik bir hareket ortaya çıktı ve hareket giderek kitleselleşiyor.

Bu en yüksek ifadesine Eylül seferberliklerinde ulaştı. 20 Eylül’de [gençler], hükümetlerin kapitalizm tarafından başlatılan bu felaketin etkilerini azaltacak politikalar üretmesi talebiyle 150 ülkedeki beş binden fazla şehirde seferber oldular. Bu, İsveçli Greta Thunberg tarafından yönetilen ilk küresel iklim grevinin çağrısının yapıldığı 27 Eylül’de devam etti. Thunberg bu yeni büyük hareketin başını çekiyor.

Yeni ve niteliksel olan, temelinde gençliğin olduğu bu kitlesel seferberliğin ortaya çıkarak büyümesi ve bunun hükümetlere ve emperyalist planlara karşı gelişen küresel devrimci seferberliğin bir parçası olmasıdır.

Bölüm 2: ABD emperyalizminin egemenlik krizi büyüyor

Trump’ın 2017’de iktidara gelişi dünya çapında büyük bir etki yarattı: Aşırı sağla bağlantılı, açıkça ırkçı ve kadın düşmanı olan geleneksel politikanın dışındaki

büyük bir patron, şiddetli bir göçmen karşıtı ve “önce ABD” sloganında sentezlenen ABD önceliklerinin ihya edilmesi söylemiyle iktidara geldi. Beyaz ve yüksek gelirli nüfusun çoğunluğunun desteğiyle Trump, halk oylamasını neredeyse üç milyonluk oy farkıyla kaybetse de kendisine Seçim Kurulu delegelerinin çoğunluğunu veren anakronik bir dolaylı oylama sisteminin boşluklarından faydalanarak seçimi kazandı. Sonuçlar, geleneksel olarak Demokrat Parti’ye oy veren ama şimdi bu avantajın gerilediği veya kaybedildiği, terk edilme durumunda olan endüstriyel kasabaların ve şehirlerin oluşturduğu “pas kuşağındaki” küçük bir seçmen toplamıyla değişti. Bu toplam, başlangıçta birçok beklenti yaratan Obama yönetimi tarafından sekiz yıl boyunca kaderlerine terk edildikten sonra Demokratları cezalandırdı. Statükonun yadsınması sadece sağda değil, aynı zamanda Demokratların önseçimlerini kazanmaya yaklaşan, ABD’nin savaş sonrası dönemi boyunca görülmemiş bir olgu olarak kendini “sosyalist” olarak tanıtarak milyonlarca oy alan Sanders’la özdeşleşen soldan bir sektörde de bu ifade ediliyor.

Cumhuriyetçi Parti ve burjuvazinin onu destekleyen sektörleri için Trump’ın seçilmesi, emperyalist egemenliğin krizinin aşılmasını amaçlayan, kitlelere karşı yeni saldırılara dair bir taahhüttü. Emperyalizmin bu egemenlik krizi, 2007’de açılan dünya ekonomik krizinin kalıcı unsurlarında ve özellikle 2000’lerdeki Irak ve Afganistan askeri yenilgilerinden sonra emperyalizmin zayıflayan politik ve askeri egemenliğinde yansımaları buluyor. Bu zayıflama Arap Baharı ve Latin Amerika, Ortadoğu ve Kuzey Afrika’daki son patlamaların ve ayaklanmaların örnekleri olduğu dünyada kemer sıkma politikalarına karşı direnişlerin büyük mücadeleleri gibi olgularda kendini gösteriyor.

2.1. “Düzenin restore edilmesi” denemesi her açıdan başarısız olmuştur

Yurt içindeki cephede Trump başlangıçtan beri, “sahte haberler” yaymakla suçlayarak kutuplaştırdığı büyük medya kuruluşları tarafından dikkate değer bir direnişle karşılaştı. Dinci aşırılıkçıların, aşırı muhafazakârların ve Steve Bannon (Beyaz Saray’ın eski baş stratejisti) gibi faşistlerin bile içinden geçtiği hükümeti, Jim Mattis (eski Savunma Bakanı) ve John Bolton (eski Ulusal Güvenlik

Danışmanı) gibi sembolik yetkililerin zamansız gidişi ve her türlü gizli bilginin sürekli olarak basına sızması da dâhil kıdemli yetkililerin yüksek orandaki geri çekilişleriyle oldukça istikrarsız oldu.

Politik olarak Trump, skandallar ve hukuki soruşturmalara dolu hükümetteki ilk üç yılının çoğunu savunmacı bir pozisyonda geçirdi. Seçimleri kazanmadan önce bile, seçim kampanyasına Rus müdahalesiyle sözde suç ortaklığı sorgulanıyordu. Trump, Demokrat Parti'nin önderliği olan ve Sanders'a karşı antisemitik saldırıları, Sanders'a zarar vermek için hileci manevraları ve Hillary Clinton'ın hem kamuya açık hem de özel olarak kendi finansçıları için bir politika izleyeceğini ifşa eden Ulusal Demokratik Komite'nin sızan iç bültenlerinden yararlandı. Her ne kadar iki yıl sonra savcı Mueller'in raporu Trump'ı Rus hükümetiyle komplo kurmaktan suçlamıyor veya aklamıyor olsa da dava, seçim kampanyasının yöneticisi Paul Manafort gibi Trump'ın danışmanlarının birkaçının kovuşturulmasına ve mahkumiyetine yol açtı.

Skandallar bunlarla sınırlı kalmadı; hükümet yetkililerinin, Trump'ın İskoçya ve İrlanda'da sahip olduğu otelleri kullanması üzerinden olası yolsuzlukları hakkında raporlar yayımlandı. Başkan aynı zamanda vergi ödemelerinin, kamuya açık kayıtlar olmasını engelleyebilmek için yasal bir mücadele vermek zorunda kaldı. Bu vergi ödemeleri kayıtları Rus mafyası için para amlandığını ve seçim kampanyası sırasında pornografik filmlerde oynayan bir oyuncuya ve bir mankene ilişkileri hakkında sessiz kalmaları için rüşvet vermekten oluşan Trump'ın harcamalarını açığa çıkarabilirdi. Bu davada Trump'ın eski avukatlarından biri mahkûmiyet aldı. Trump'ın Rus hükümetiyle, Rusya'nın en tepedeki hükümet çevrelerine sızan bir ABD ajanının güvenliğini tehlikeye sokan bilgiler paylaştığı belli oldu. Bu nedenle bu ajan görevden alınmak zorunda kaldı. Ancak Amerikan devlet aygıtının şiddetli krizini en iyi ifade eden olay, yani Trump'ı azil sürecine götüren olay, Trump tarafından Ukrayna hükümetine uygulanan baskı oldu. Trump, Demokrat Parti başkan adayı Joe Biden'ın oğlunun dahil olduğu yolsuzluk olaylarının ve Biden'ın 2016'da Ukrayna başsavcısının görevden alınması için yaptığı baskının oğlunun soruşturmadan korunması için olup olmadığının soruşturulması karşılığında, Ukrayna hükümetine ayrıcalıklar önerdi. Trump'a karşı yapılan suçlamanın kanıtı, Beyaz Saray'ın iletişim ve haberleşme araçlarını izleyen CIA yetkililerinden geliyor.

“Yeni Hitler’in” gelişiyle bir faşist Bonapartizm’in empoze edileceğini öngören tahminlerin aksine, Trump gerici projesini uygulamada başarısız oldu ve 2018 Parlamto seçimlerinde cezalandırıldı. Bu seçimlerde Kongre’de çoğunluğu kaybetti ve sonuç olarak elinde tutmayı başarsa da Senato’yu da kaybetme tehlikesi ortaya çıktı. Temsilciler Meclisi’nin muhalefeti nedeniyle, Meksika sınırındaki duvarı genişletme yönündeki sembolik projesi çöktü. Trump’ın son manevrası, duvarın inşası amacıyla askerî bütçeden para yönlendirebilmek için sınırda bir olağanüstü durum ilan etmek oldu. Trump’ın, duvarın çevresini hendekle kazmak ve bu hendeği yılanlar ve timsahlarla doldurmak gibi sanrıları uygulamaya geçirilemedi ve duvarın parasının Meksika’ya ödetileceği yönündeki tehditler unutuldu. Müslümanların Birleşik Devletler’e girişini engelleme denemeleri yargı tarafından bozuldu. Sadece *Obamacare* olarak bilinen sağlık sistemi reformunu kısmen feshedebildi.

Belgesiz bütün göçmenleri sınır dışı etme isteği de başarısızlıkla sonuçlandı; 2018’de, Obama’nın 2012’de sınır dışı ettiği 410 bin göçmenden çok daha azı, 256 bin göçmen sınır dışı edildi. Göçmenler için toplama kamplarının varlığı ve çocukları velilerinden ayırmak, tıbbi bakım hakkını reddetmek ve alıkonmuş göçmenlerin birçoğunun ölümlerinin belgelenmesi ve gardiyanların cinsel tacizi benzeri işkence yöntemlerini kullanmak gibi cezalandırıcı uygulamaların varlığı ulusal ve küresel bir skandal oldu.

ABD’deki sınıf mücadelesinin son zamanlarda izlemekte olduğu zayıf seyre karşın, Trump’ın acizliği sadece tepedeki bölünmeler ve yüzleşmelerden değil ama aynı zamanda aşağıdan gelen direnişten kaynaklanıyor. Hükümet yola çıkarken, cesaretlendirilmiş aşırı sağ sektörleri kazandı ve bunlar, Neonazilerle ve başka aşırı gerici unsurlarla birlik halinde, seferberliklere girişti. Aynı zamanda beyaz üstünlük yanlılarının terörist karakterdeki cinayetlerinde artış oldu. Antifaşist gruplar bunlarla yüzleşti ve faşistleri önlemede başarılı oldu ama bunu Charlottesville gibi olaylar yaşanmadan önce başaramadılar. Charlottesville’de faşistler ve antifaşistler arasındaki yüzleşme, bir Nazi’nin arabasıyla kalabalığa saldırarak bir kişiyi öldürülmesi ve 20 insanı yaralaması ile sonuçlanmıştı.

Trump’ın en büyük başarısı, yıllık ekonomik büyümenin yüzde 2 ile yüzde 3

arasında tutulması ve işsizlik oranının, on yıllardır en düşük orana, yüzde 4'ten de aşağıya çekilmesi oldu. Petrol ihracı 2019'da ithalatı aşarak, son on yıllarla karşılaştırıldığında etkili bir dönüş yaşadı.

Yine de bunlar göreceli başarılarıdır (bkz. Bölüm 3). Trump ve onun "ticaret savaşları" da, Kasım 2020'deki başkanlık oylamasının seçim kampanyasına hizmet etmektedir. Seçimin sonucunun ne olacağı, başka etmenlerin yanı sıra, ABD seçim sisteminin karmaşıklığı nedeniyle henüz öngörülememektedir.

2.2. Uluslararası politik ve askeri düzlemde, Trump ABD emperyalizminin egemenlik krizini de derinleştirdi

Trump'ın yönelimi başından beri çelişkili ve krizin bir ifadesidir: Hem ABD'nin dünya ölçeğinde yitirdiği önderliğini sert, militarist bir çizgide yeniden ihya etmeye çalışıyor, hem de aynı zamanda dünya jandarmalığına ilişkin askeri harcamalarını azaltmak istiyor; ortaklarının daha fazla askeri sorumluluklar ve bu sorumlulukların getirdiği ekonomik yükleri üstlenmesini istiyor ama geleneksel ortaklarıyla konsensüs yerine tek taraflı adımlara başvuruyor.

Trump'ın karakteristik tarzı askeri blöfe başvurmak, ertesinde müzakerede bulunmak oldu. Bunu, Kuzey Kore'yi nükleer bir kratere dönüştürme tehditlerinde ve ardından *Juche* ("kendine güven") ideolojisinin diktatörüyle açık samimi müzakerelerinde gördük. İran'a karşı bombardıman emri verdi ve ama jetler uçuşun ortasındayken bunu askıya aldı. Guaidó'nun kukla hükümetini destekledi ve Venezuela sivil-askeri rejimini işgalle tehdit etti ve sonunda güvenlik danışmanı John Bolton'u, İran'la ilişkisinde çok savaş çıkırtkanlığı yaptığı ve Venezuela'ya dönük politikası çöktüğü için (2019'un ilk yarısında Maduro'yu düşürecek bir askeri darbe bekliyordu) görevden aldı. Bu başarısızlık, Venezuela'da Rus askeri varlığının artışına kapı araladı. ABD hükümeti başarısızlığını, Obama'nın Küba'ya dönük açık uygulamalarını kısmen tersine döndürerek, ambargonun unsurlarını restore ederek kapamaya çalıştı. Sonuç olarak, Trump'ın Küba ve Venezuela'ya dönük politikasının hesapları doğaları gereği seçimsel bir karakterde, çünkü Trump, Florida eyaletindeki Latin doğumluların sağcı oylarını sağlama almak

istiyor.

NATO'dan çıkma tehditleri havada kaldı, ama iklim değişikliği üstüne olan Paris Anlaşması'ndan çıkma tehdidi gerçekleştirildi. Suriye ABD için bir bataklık oldu. ABD politik aygıtından ve kendi partisinden bile birçok itiraza rağmen, Trump birliklerini Suriye'den çekti ve üstü kapalı olarak Türkiye'nin Suriye Kürdistanı'na dönük saldırgan tutumunu, ona IŞİD'i yenme fırsatı yaratan Kürt YPG'yle ittifakını bozarak, sahiplendi. Bu uygulamaların doğrudan sonucu, binlerce IŞİD'li mahkûmun Kürt kamplarından kurtulması ve Kürt önderliğinin, Türk saldırılarından korunma karşılığında toprakların teslim edilmesi şartıyla Esad diktatörlüğüyle ve Rusya'yla bir anlaşmaya gitmesi oldu. Başka bir ifadeyle, bu Rusların konumlanışlarının lehine ama ABD için açık bir etki kaybı oldu.

Suriye'den 5000 askerin çekilmesini gerekçelendiren "askeri evlerine getirin" konuşmasıyla çelişkili olarak, Trump Ortadoğu'daki ABD birliklerinin sayısını, Suudi çıkarlarına ve petrol tankerlerine Hürmüz Boğazı'nda yapılan Yemen saldırılarına bir cevap olarak 2019 Mayıs'ında bölgeye 14.000 asker daha göndererek, artırdı. Buna rağmen Suudiler, bir ABD casusluk droneunun düşürülmesinin ardından karar verilen İran saldırısının iptal edilmesiyle "ihanete uğramış" hissettiler ve Suudi Arabistan Rusya'yla olan bağlarını geliştirdi. Bölgede ABD egemenliğinin zayıflaması yalnızca, Irak'ı genel olarak kontrol eden ve Suriye'de önemli bir etkiye sahip İran'ın giderek cüretkâr hale gelen askeri ve politik hareketlerini cesaretlendirmekle kalmıyor, ama aynı zamanda geçmişte ABD uşakları olarak hizmet eden hükümetlerin, daha ciddi bir bağımsızlıkla kendi çıkarlarını koalamasının yolunu açıyor. Bu ise, Suudi Arabistan ve Katar çatışmasında veya Türkiye'nin Suriye'ye müdahalesinde görüldüğü üzere, bölgesel güçlerin ihtilafını doğuruyor. Benzer ama daha düşük ve sadece ticari olan bir seviyede, Güney Kore ve Japonya arasındaki ihtilaf, iki ülkenin de önemli ABD askeri üslerine ev sahipliği yapmasıyla şaşırtıcı boyutlar kazandı.

ABD büyükelçiliğinin Kudüs'e taşınacağı'nın ilan edilmesi, sadece Siyonist sömürgeci projeye koşulsuz desteğin sembolik bir ifadesi olarak kaldı, uygulamaya geçirilemedi. George W. Bush yönetiminin uyguladığı işkence yöntemlerinin sürdürüleceği yönündeki söz de konu üzerine hükümet içi

bölünmeler dolayısıyla terk edilmek durumunda kaldı. ABD birliklerini Afganistan'dan çaresizce çıkarmada askeri olarak başarılı olamadan ve Afgan hükümetinin ve bu hükümetin danışmanlarının muhalefetine rağmen Trump, Camp David'deki kamuya açık bir etkinlikte Taliban'la anlaşmaya çalıştı. Bu deneme nihayetinde başarısız oldu. Yalnızca iki yıl önce ABD, cephaneliğindeki en büyük nükleer olmayan bombayı, IŞİD'le kavgasının bir parçası olarak Afganistan'a atmıştı ve 2019 Ekim'inde, İslamcı faşist grubun önderinin sözde suikasta uğradığı ilan edilmiş ama bu olayın kanıtlarını gösterememişti.

Trump'ın Brexit'i desteklemesi, onun, Fransa ve Almanya'yla birlikte ABD'yle ilişkisi şaşkırtıcı bir seviyeye ulaşan Avrupa emperyalizmiyle yüzleşmesinin bir parçası. Politik olarak, Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden çıkışını kabul edememe acizliği Theresa May hükümetinin düşmesine neden olan bir felaketti ve iktidarda geçen birkaç haftanın ardından, Boris Johnson, çaresiz bir denemeye politik güçler arasındaki yıkıcı yenişememeyi çözebilmek için genel seçim çağrısı yapmak zorunda kaldı. Bu sırada bazı sektörler yeni bir referandum talep ederken ve aşırı sağ "Brexit Partisi'nde" yeniden örgütlenirken Johnson'ın kendisi de Brexit'in uygulanmasıyla ilgili ne yapacağını bilmiyor. 2018'de Trump'ın Fransa'ya ziyareti, NATO desteğinin finansal giderlerinin bölüşümü gibi konularda Macron'la yaşanan ayrılıklarla doluydu ve ABD tarafından uygulanan gümrük misillemeleri dolayısıyla İspanya ve Almanya ile yaşanan sürtüşme büyüdü, özellikle de tarımsal ürünler nedeniyle. Bütün bunlar dünyadaki temel emperyalist gücün, Trump yönetimi altında ivmelenen genel geri çekilişinin altını çizmektedir.

Bölüm 3: Kapitalizm 2007 Ekonomik Krizi'nin üstesinden gelemiyor

2007 yılında başlayan derin kriz, onu diğer krizlerden ayıran üç özellik taşımaktadır:

1) Ağırlığı: 1930'lu yıllardaki krizden beri görülen en büyük kriz olarak tanımlanmaktadır. 2) Küresel boyutu. 3) Süresi: Hâlâ sona ermedi.

Kriz 2007 yılında ABD’de başladı, kısa sürede Avrupa’ya yayıldı ve Eylül-Ekim 2008’de en yüksek düzeyine ulaştı. Daha sonra ilerleyen yıllarda merkez üssü Avrupa olan bir krize dönüştü. Çin, Hindistan ve kısmen Rusya ve Brezilya gibi “gelişmekte olan” yalnızca birkaç ekonomi, bazı hammaddelerdeki (spekülatif ve kurgusal) artış nedeniyle birkaç yıllığına da olsa (2009-2011) krizden kurtuldu. Bu hammadde fiyatlarının birbiri ardına düşüşü, krizin bu ülkelerde de patlak vermesine neden oluyor. Bir zamanlar BRICS (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin, Güney Afrika) ülkelerinin “boom”u olarak adlandırılan süreç artık sona erdi.

Kapitalist emperyalist düzenin içinde bulunduğu ekonomik krizi aşmaktaki başarısızlığının ana nedeni, kâr oranlarındaki düşüşü tersine çevirebilecek dünya çapında bir yağma ve sömürüyü dayatmanın şimdilik imkânsız olmasıdır.

Kriz; dünya borsalarının çöküşü, yeni dış borç krizleri, küresel ya da bölgesel ölçekte ciddi resesyonlar gibi yeni ve derin biçimlere doğru ilerliyor.

a) Önceki derin krizlerin aksine, 2007 krizinin belirgin bir son noktası yok ve gerçekte hâlâ sürmekte. Yıllardan beri devam edegelmekte ve burjuva iktisatçı Larry Summers’in deyimiyle “asırlık durgunluk” görünümü kazanmış durumda. Dünya ekonomisi, 2007 öncesindeki büyüme oranlarını hâlâ yakalayamadı.

b) 2011-2012 sonrası, krizin başında olduğu gibi mali çöküntünün keskinleştiği dönemler yaşanmadı; ama birçok gösterge, işletmelerin finansal zayıflığı, ülkelerin borçlanma süreçleri, borsalara aşırı değer biçilmesinin vs. sürdüğünü göstermektedir.

c) 2011’den beri ekonominin çok yavaş şekilde yeniden canlandırılması sürecini başlatan ABD’de, bu gidişat Trump yönetiminde hızlandı. ABD ekonomisi, Çin ve Avrupa ile “ticaret savaşları,” yurtdışındaki sermayesinin önemli bir oranının “ülkeye dönmesi” ve Wall Street Borsası’nda muazzam bir spekülatif balonun yaratılması pahasına da olsa, bütün dünyada kabul edilebilir düzeyde büyüyen tek ekonomidir.

d) Her ne kadar Çin son dört aylık dönemlerde %6,2 ve %6,5 arasında bir büyüme yaşasa da bu büyüme 1992'den beri en yavaş ritme karşılık gelmektedir. Çin, ekonomik büyümeyi, 1990-2010 döneminde tutturduğu büyümenin yaklaşık yarısına kadar düşürüyor (bkz. Uluslararası Haberleşme'nin son sayısındaki veriler).

e) Avrupa, en büyük ekonomilerde (Almanya, Büyük Britanya) bile derinleşmekte olan bir durgunluk durumundan çıkmaya muktedir değil. Buna, Brexit'in yarattığı krizi de eklemek gerekir.

f) Latin Amerika, ülkeler arasındaki eşitsizliklerin ötesinde neredeyse bir durgunluk döneminden geçiyor. Bölgenin "büyük" ülkeleri en kötü göstergelere sahipler (Brezilya, Meksika, Arjantin). Venezuela ekonomisinin rekor düzeydeki serbest düşüşü de bunlara ekleniyor.

g) Uluslararası örgütlerin yaptıkları tüm çalışmalar, Amerikan ekonomisinin bu "mini boom"unun sona ermesi de dahil olmak üzere daha da zayıf bir ekonomik büyüme döneminin yaklaşmakta olduğu konusunda birleşiyorlar.

3.1. ABD ekonomisi büyüyor, ama bu bir *boom* değil.

ABD 2018'de %3,6 büyüdü. 2019 yılında bu büyümenin % 3'e düşmesi bekleniyor; ABD ekonomisi kadar büyük bir ekonomiye sahip bir ülke için yüksek bir rakam... İşsizlik oranı, istatikselsel olarak son 50 yılın (kronik krizin başlangıcı 1969'dan beri) en düşüğü, yani % 3. Ama bu oranı, kısmî süreli çalışanları, daha fazla çalışmak isteyen ve iş bulmanın imkânsız olmasından dolayı iş aramayı bırakanları ekleyerek düzelterek olursak, gerçek işsizlik oranı % 7,2 olur.

Hâl böyleyken, Kuzey Amerika emek pazarının kendine özgü gerçeklikleri olduğunun altını çizdikten sonra, gerçek şu ki, yeni iş imkânlarının yaratılabilmesi için (sekiz ayı aşkın bir sürede, 2011'den beri) 100 ayın geçmesi gerekti. Ücretler

%3,1 arttı (son 20 yılda düşüşteydi). Amerikan ekonomisi Ekim 2008'de doruk noktasına ulaşan krizden bu şekilde çıktı. Trump yönetimi (2017'den günümüze) bütün bu süreçte en iyi büyüme (2017'den beri birbirini takip eden 6 dört aylık dönemde %3'e ulaştı) ve yeni iş imkânları yaratma (2017-2018 arası 7,5 milyon) rakamlarına sahip.

Ama bu gerçekliği ve desteklenmiş bir büyüme yaşayan dünyanın tek bölgesi olduğu gerçeğini kabul ederken, bunun göreceleştirmeliyiz. Bazı burjuva ekonomistlerin ve gazetecilerin belirttiği gibi, Amerika'da bir süper *boom* yaşanmadı. Mevcut Amerikan büyümesini (2011-2019), GSYH artışının yaşandığı bu denli uzun döngülere sahne olan son iki dönemle karşılaştıralım. Sonuncusu 1991 ilâ 2001 yılları arasında meydana geldi (büyük bölümü Clinton yönetimi döneminde).

3.2. ABD ile Çin arasındaki “ticaret savaşı”, kapitalist dünya krizinin bir başka tezahürüdür

ABD ile Çin arasındaki sözde “ticaret savaşı”na ilişkin farklı yorumlar yapılıyor. Bunun, teknoloji ya da Çin'in ABD'yi geçerek dünyanın en büyük kapitalist gücü olmasını engellemek için verilen bir “savaş” olduğu söyleniyor. Bu yorumlar yanlıştır. Akıma göre bu “savaş,” global düzeydeki kapitalist ekonomik krizin devam ediyor oluşunun bir sonucu, dünyada burjuvazi içindeki giderek kötüleşen tüm çatlaklar ile sürtüşmeler arasında en görünür olanıdır.

Bu nedenle sadece Çin'e karşı bir “savaş” değil; daha ziyade Trump'un başlattığı birçok “ticaret savaşı” söz konusu. Kanada, AB ve Meksika'ya karşı savaşlar da var. Dahası Fransız şaraplarına ve İspanyol Devleti'nin zeytinyağına karşı özel “savaşlar” mevcut.

Çin özelinde Trump, ABD'li çokuluslu şirketler ve özellikle yabancı finans kapital lehine halihazırda var olandan daha büyük bir pazar payı için bastırdı. Çin'de %100'ü yabancı sermayeden oluşan bankaların pazara ücretsiz girişi önünde

hukukî engeller var; yalnızca Çinli bankalar ile ortak olabiliyorlar. Burada esas nokta şu: bankacılık sektörünün varlıklarının sadece %2'sinden daha azı yabancı şirketlere ait (bkz. Uluslararası Haberleşme No 43, 2019).

Trump "ticaret savaşları"nı, Çin ve diğer kapitalist güçlerle bir müzakere başlatmak için kullandı. Kuşkusuz alınan önlemler ve uygulanan yaptırımlar dünya ekonomisine zarar veriyor ve global ekonomik krizi kızıştırıyor. Fakat "savaşlar" ve yaptırımlar krizin sebebi değil, krizin bir sonucu ve ondan çıkış olmadığının bir göstergesidir.

"Ticaret savaşı"nın, Çin ile ABD arasında silahlı çatışmaya bile varabilecek maddi bir krizin olası başlangıcı olduğu yönündeki burjuva yorumcular ile sol kesimlerden yorumcuların tahminleri gerçeklik tarafından yalanlandı. Ekim ayının ortasında, kapitalist müttefikler arasında en nihayetinde sadece bir çatlak ve sürtüşmenin mevcut olduğunu gösteren bir mütareke ilân edilip bir prensip anlaşmasına varıldı. Müzakere sürecinde en fazla taviz veren taraf, tarım ürünleri alımını neredeyse üç katına çıkarmayı taahhüt eden Çin oldu. Alımlar 16 milyar dolardan 40-50 milyar dolara çıktı.

Öte yandan Çin, finansal sistemini dışarıya açarak finansal hizmet şirketlerinin bütünüyle yabancı mülkiyete geçmesinin önünü açtı ve teknolojik ürünlere ilişkin fikrî mülkiyet sınırlamalarını da kaldırmayı taahhüt etti. Bu son iki hususun kısa vadede etkileri sınırlı olacak. Çin diktatörlüğü, her zaman uymadığı bir "takvim" belirlemeyi âdet edinmiştir. Global kriz devam ettiği sürece, burjuvazi içindeki çatlaklar ve sürtüşmeler de devam edecek.

3.3. Avrupa ekonomisi büyümüyor

Aslında, beş yıl önce krizin doruk noktasına ulaşmasının ardından Avrupa ekonomisi ivme kazanmadı. Vergi açıkları azaltamıyor, işsizlik oranı düşürülemiyor. 2012'den beri Avrupa ekonomisi, Avrupa Merkez Bankası tarafından "devlet tahvillerinin satın alınması" yoluyla ayakta tutuluyor. Bu,

Yunanistan, Portekiz, İspanya ve İtalya'nın temerrüde düşmelerini önledi (kemer sıkma planları karşılığında elbette). Aşırı değerlenmiş Avrupa devlet tahvilleri büyük miktarlarda pazarda bulunuyor, bankaların bilanço tablolarını şişiriyor, yeni bir balonun patlaması gibi çok tehlikeli bir olasılığı yaratıyor. Almanya, İskandinav ülkeleri, Hollanda, İsviçre, Fransa, Lüksemburg ve Belçika bankalarının faiz oranları eksi değerlerde: Olağan kapitalist mantığa aykırı olarak bankalar, mevduatı elinde tutmak için "ödeme" alıp kredi vermek için ödeme yapıyorlar. Bu da her şeyin devasa bir spekülasyon, sürdürülebilir olmayan ve tamamen sıra dışı bir durum söz konusu olduğunu gösteriyor.

Avro bölgesi ekonomileri büyümekte (sadece %1,2). İtalya ve Almanya, neredeyse bir durgunluk dönemindedir (sırasıyla %0 ve %0,5 büyüme). Fransa ise %1,2'de. Düşük de olsa büyüme sadece İspanya'da (%2,2) ve yaklaşık %2'lik büyüme oranlarıyla Portekiz ile Yunanistan gibi (geçmiş yıllardaki ağır yeniden yapılanma planlarının uygulanmasının ardından daha yeni krizden çıkan ve büyüme rakamlarının geçtiğimiz yıllardaki rakamlarla kıyaslanması gereken) daha küçük ekonomilerde mevcut. Almanya (%3,1 işsizlik) dışında her ülkede işsizlik oranı çok yüksek: Fransa'da %8,5, İtalya'da %9,5, İspanya'da %13,8, Yunanistan'da %16,9.

Almanya'nın durgunluk döneminden geçmesi, yeni ve önemli bir gelişme. Avro bölgesi dışında kalanlar arasında en önemli ekonomi Britanya ekonomisi. 2019 sonu itibariyle GSMH artışı sadece %1,2 olacak ve gidişatı ise tamamen belirsiz. Brexit, dünyadaki spekülasyonların merkezi olan Londra piyasalarını tasfiye ederek, ülkenin finans sektörü ile borsa sisteminin tamamına ölümcül bir darbe indirebilir.

3.4. Latin Amerika ciddi bir durgunluk döneminde

Latin Amerika'nın on yıl önce, (daha fazla yoksulluk olmasına rağmen Latin Amerika'ya kıyasla daha az birikmiş zenginliğin olduğu) Asya ve Afrika'yı geçerek dünyada en büyük eşitsizlikleri barındıran bölge haline geldiğini hatırlatmak gerekir. Bütün bölgede büyüme rakamı tahmini olarak 2019 yılı için %0,2, 2020

için ise sadece %1,8.

Dünyanın diğer bölgelerinin aksine, bölge ülkelerinin performansları arasındaki eşitsizlikler de büyük. Bütün olarak, en büyük ülkeler en kötü performansa sahipler.

Bolsonaro'nun seçimi kazanmasının ardından, birçok uzmanın Brezilya ekonomisinin yaklaşık %3 büyüyeceğine ilişkin tahmini tam anlamıyla bir hüsrana dönüştü. 2019 yılı sadece %0,9'luk bir büyüme ile kapanacak. Dolayısıyla ülke neredeyse bir durgunluk döneminde. 2,06 milyar dolar GSYH'ye ve %12,5 işsizlik oranına sahip bölgenin en büyük ekonomisinden söz ediyoruz. Meksika'nın durumu ise daha iyi değil. Bu yıl sadece %0,4'lük bir büyüme oranı yakalanacak ve ekonominin resesyona doğru gitmesi olasılık dahilinde. Daha düşük bir GSYH'ye sahip olan Arjantin (450 milyar dolar), Venezuela hariç bölgenin en kötü ekonomik verilerine sahip olan ülke konumunda. 2019 yılında %3,5'luk bir düşüş, derin bir resesyon söz konusu ve tahminlere göre resesyon 2020 yılında da sürecektir (-%1,5). İşsizlik oranları ise oldukça yüksek (%10,6). Derin bir krizle boğuşan ve IMF'nin büyük yeniden yapılandırma planlarını felce uğratan yarı ayaklanmalara sahne olan Ekvador da 2019 yılını negatif rakamlarla (% -0,5) kapatacak. Uruguay ise aslında durgunluk döneminde (%0,4). Venezuela ise düşüş rekorunu yıllardır elinde tutuyor; -%35'lik bir ekonomik küçülme oranına (şimdiye kadar dünyanın en yüksek rakamı) sahip olan ve 2020 yılında % -10 daha küçüleceği tahmin edilen ülke, mutlak bir hiperenflasyon ve kaosa saplanmış bulunuyor.

Öte yandan bir dizi ülke, 2019 yılının sonu itibarıyla bir miktar ekonomik büyüme vaat ediyor: Bolivya %3,9, Kolombiya %3,4, Peru %2,6 ve Şili %2,5. Ancak bu ülkelerin tamamında toplumsal eşitsizlik düzeyi çok yüksek; hoşnutsuzluk artıyor (ayaklanmaların halihazırda başlamış olduğu Şili bunun en iyi örneği). Örnek verecek olursak, bu ülkelerin en büyük ikisinde işsizlik oranı oldukça yüksek: Kolombiya'da %10,8 ve Şili'de %7,2.

3.5. Veriler ekonomik krizin ve sürekli karşıdevrimin devam edeceğini gösteriyor.

Neticede dünya ekonomisi 2019 yılını, 2009 yılından beri en düşük oranla, sadece %3'lük büyümeyle kapatacak. Dünya ülkelerinin yarısından fazlası, son 25 yılın kişi başına en düşük büyüme oranını kaydedecek. Çokuluslu şirketlerin ana şirketin kurulduğu ülkeden başka ülkelerde ne kadar yatırım yaptığını gösteren doğrudan yabancı yatırımlar (DYY) geri çekiliyor (Avrupa'da DYY %73 oranında bir geri çekilme, gelişmekte olan ülkeler olarak adlandırılanlarda ise sadece %3'lük bir artış söz konusu). Gelişmekte olan ülkelerdeki bu durum, ABD'de yatırımların ne kadar arttığının bir önemi olmadığını, bunun Trump döneminin başlangıcından beri uygulanan vergi teşviklerinden kaynaklı sermayenin kendi ülkesine geri dönmesi sürecinin bir ürünü olduğunu gösteriyor. Marksist ekonomist Michael Roberts, sanayileşmiş ekonomilere gelince, dünyanın halihazırda yeni bir resesyonda olduğunu belirtiyor (*Michael Roberts Blog, "A global manufacturing recession"* <https://thenextrecession.wordpress.com/2019/10/01/a-global-manufacturing-recession/>).

Bu genel manzara karşısında, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), global büyüme beklentisini 2019 için %3,2'ye, 2020 için ise %3,4'e düşürdü. 2018 yılının sonundan beri ekonomik büyüme tahminini sistematik olarak düşüren IMF, aynısını yaptı. Dediğimiz gibi, şu an 2019 için sadece %3, 2020 için ise %3,4'lük bir global büyüme öngörülüyor (IMF'nin bu raporları gelecek hakkında genellikle "iyimserdir;" fakat asıl önemli olan, daha önce daha yüksek oranlar öngörmüş olmasıdır).

Özetle, dünya ekonomisindeki büyüme yavaşlıyor ve birçok kimse şimdiden yeni bir resesyona eşikinde olduğumuzu söylüyor.

Emperyalist kapitalist program, ekonomik sürekli karşıdevrimin programı olmayı sürdürüyor.

IMF, OECD ve burjuva ekonomistler bunu ifade ediyorlar: Yapısal reform süreci (bizim ekonomik sürekli karşıdevrim dediğimizi bu şekilde adlandırıyorlar) “durdu” ya da “yavaşladı”. Amaçları ise bu yapısal reformları “yeniden başlatmak”. IMF’nin başındaki Kristalina Georgieva, yaptığı tahmin konuşmasında bunu ileri sürdü. Bilhassa emperyalizmin ve büyük çokuluslu şirketlerin önceliği; yeniden yapılanma süreçleri (bütçe açıklarının azaltılması), emeklilik sisteminin ve iş yasalarının reforme edilmesi ve serbest ticaret anlaşmalarının gözden geçirilmesi.

Uygulanan ve Ekvador, Şili, Irak ve Lübnan’da seferberlik ve ayaklanmaları tetikleyen tam da bu programdır.

Bu yüzden emperyalizmin ve büyük çokuluslu şirketlerin sahip olduğu yegâne program, dünya güçlerinin programıdır. Uluslararası örgütlerin (IMF, OECD) sözcüleri, ekonomik sürekli karşıdevrim programını ifade etmeyi sürdürüyorlar. Bu program, dünya işçi sınıfının daha fazla sömürsü ve yarı sömürge ülkelerin kaynaklarının talanı programıdır. Çalışma yaşamı ile “sosyal refah sistemlerinin” reforme edilmesi, “serbest ticaret” anlaşmaları ve dış borçların ödenmesi için kemer sıkma politikalarının uygulanması bu çerçeveye oturuyor.

Bölüm 4: Hükümetlerin ve siyasi rejimlerin krizi belirleyici olmaya devam ediyor

İster sağ ister sahte sol taraftan olsun, hükümetlerin, partilerinin ve rejimlerinin kötüye gidişinin ve krizinin gerçek nedeni sözde komplolarda aranmamalıdır. Kâr oranlarını korumak için sürekli kemer sıkma düzenlemelerine ihtiyaç duyan derin kapitalist kriz ile işçi sınıfının, halk kesimlerinin ve gençliğin bu tür planlara karşı azimli direnişinin birleşimi, istikrarsızlığa ve mevcut kutuplaşmaya neden olan unsurdur.

Sahte sol bir hükümetin yerini sağ veya aşırı sağ bir hükümetin alması olağandışı değildir. Veya tam tersi, sağ hükümetin başarısızlığı karşısında sahte sol hükümet

onu takip edecektir. Söylediğimizi ortaya koyacak pek çok örnek mevcut ve bu değişikliklerin neden gerçekleştiğini analiz etmeliyiz.

Son günlerde farklı ülkelerde (Ekvador, Şili, Katalonya, Lübnan ve Hong Kong) şaşırtıcı derecede hızlı bir dinamikle patlak veren bir mücadele fırtınasına tanık olmaktayız. Asgari ve demokratik sloganlardan tutalım, hükümetleri, rejimleri, Katalonya’da olduğu gibi kralları ve Ekvador’daki gibi IMF’yi sorgulama noktasına varan sloganlar kullanılmakta ki sonuncusu, borçlu ülkelerde kullanılan sloganı daha da güçlü bir şekilde yükseltmemiz gerektiğini gösteren en ileri örneklerden biri. Bir diğer örnek ise, metro ücretlerinin yükseltilmesini sorgulamaktan “Piñera, asker ve polis defol” sloganına hızla geçilen Şili. Bu büyük önem taşıyor, zira seferberliğin sürekliliğinin, kitlelerin hükümetleri, rejimleri ve esas dayanakları olan silahlı kuvvetleri sorgulamasına veya İspanya Devleti örneğinde olduğu gibi, Franco, kral ve patronların anlaşmaya vardıkları demokratik geçişi hızla sorgulamasına neden olduğunu görmeyen aşamacı devrim teorisyenlerinin görüşlerine tezat oluşturuyor.

Brezilya’da 2013 yılında toplu taşıma ücretlerinin 0,20 Brezilya reali (20 sent) artırılmasıyla başlayan seferberlik hızla yolsuzluk karşıtı; eğitim, sağlık, toplu taşıma vs. gibi daha iyi kamusal hizmetler talep eden devasa bir seferberliğe dönüşmüştü. Şu an Şili’de yaşananın bir benzeriydi ancak daha kitleseldi. Mesele sadece toplu taşıma ücretlerinin artırılması değil; şu açık ki seferberlik süreci hükümeti ve onun kemer sıkma planlarını sorgulamakta. Hele ki Piñera’nın orduyu kontrol altına almasıyla, diktatörün ardında bıraktığı ve anayasaya sıkı sıkıya bağlı Pinochetçi rejim de ülkede sorgulanmakta. Dahası, Lübnan örneğinde, tütün fiyatlarının artışı, hükümet planları ve WhatsApp görüşmelerine vergi koyulmasına karşı mücadelelerinde kitleler “hepsi gitsin, ama hepsi” sloganına geçiş yaptılar. Başka bir deyişle, bu örnekler gösteriyor ki mücadeleler tek seferlik sorunların ötesine geçiyor ve hızla hükümetin tüm planlarını ve bizzat rejimlerin kendisini sorgulamaya başlayarak, nesnel bir şekilde antikapitalist mücadelelere dönüşüyor. Bu da sürekli devrimin program teorisinin geçerliliğini ortaya koyuyor.

Seçim örneklerine bakalım.

En iyi bilinen örneklerden biri, Macri'nin Peronist Cristina Kirchner'i yenilgiye uğratması. Tam anlamıyla yozlaşmış bir patron olan Macri, Cristina'nın yılgınlığı, çeteci ve antidemokratik yöntemleri ve kemer sıkma planları nedeniyle seçimi kazanmıştı.

En dramatik örneklerden biri Yunanistan'da Syriza ile yaşandı. Başbakan Aleksis Çipras, nüfusun büyük çoğunluğunun iradesine ve kendi vaatlerine ihanet etti. 5 Temmuz 2015'te yapılan bir plebisitle halka Troyka ile anlaşmaya varılıp varılmayacağı sorulmuş ve %60'ın üzerinde HAYIR oyu çıkmıştı. 15 Temmuz'da Çipras Troyka'ya taviz verdi ve Syriza'nın bölünmesine neden olan anlaşmayı imzaladı. Syriza'nın iktidarda olduğu 4 yılın ardından, 2019'un sonunda, Çipras seçimi kaybetti ve sağ parti Yeni Demokrasi'nin kazanmasını mümkün kıldı.

Brezilya'da, ülkede devrimci bir durumun önünü açan Haziran 2013'ten günler sonra ne PT'nin ne de CUT'un kitle hareketini kontrol edebileceği anlaşılınca, burjuvazi Dilma'yı (PT) görevden almaya ve devrimci durumu başkan yardımcısı Temer'le ortadan kaldırıp kaldıramayacağını görmeye karar verdi. Başaramadılar ve halkın PT'den, ihanetinden ve yolsuzluklarından usanmasının sonucu faşizan Bolsonaro'nun kazanması oldu. Bolsonaro ise şu ana kadar durumu stabilize etmekten epey uzakta, hatta işçi düşmanı tedbirlerini daha ileri taşıdı.

Bir diğer örnek, İspanya'da Halk Partisi'nin (PP) başarısızlığıyla "sosyalist" PSOE'nin hükümette tekrar konumlanması. Dört yıl boyunca ne PP ne de PSOE olmak üzere hiçbir parti bir hükümet kurmalarını sağlayacak çoğunlukla kazanmayı başaramadı ve dördüncü seçime gittiler. Kasım ayındaki son seçimde, PSOE ve Podemos seçim sonuçları açısından bir gerilemeye rağmen hükümet kurabildi. İsrarla ifade ettiğimiz üzere, PSOE'nin kitle hareketi karşısındaki kırılabilirliği ve ikili söylemde bulunduğu politikaları, aşırı sağ parti Vox'un ilerlemesinin ve parlamentodaki koltuk sayısını 50'nin üstüne çıkarmasının önünü açtı.

Macri'nin işçi sınıfında ve genel olarak halk kesimlerinde uyandırdığı nefret yüzünden 27 Ekim 2019'da Cristina'nın başkan yardımcılığıyla Peronizm'in zafer

kazanması, Peronizm'in hâlâ daha işçiler ve halk kesimleri arasında hâkim olduğunu ortaya koyuyor.

Son olarak Tunus örneğinde, 15 Ekim 2019'da düzenlenen ikinci turda, birdenbire ortaya çıkan profesör ve anayasa hukuku uzmanı akademisyen Kays Said %73 oyla kazandı. İkinci ise milyoner bir medya patronuydu. Önceki hükümetin Nahda Hareketi (İslamcı) ve Nida Tunus (seküler burjuva) gibi geleneksel partileri sırasıyla %13 ve %10 oy aldı.

Başka bir örnek olarak Bolivya'da Evo Morales'in sahtekarlığına karşı yürütülen yoğun gösterilerin ardından, Santa Cruz merkezli aşırı sağın önderliğinde sivil-askeri bir darbe gerçekleşti. Ciddi bir siyasi krizin ortasında sağcı bir senatör kendini "geçici devlet başkanı" ilan etti. Burada da demirden bir kural işledi, yarım yamalak önlemler veya sahte solculuk bu hükümetleri kitlelerden uzaklaştırdı ve bu durum Camacho benzeri liberal veya aşırı sağın işine geldi.

Son olarak, İngiltere de ciddi bir rejim krizi yaşamakta. Brexit'in iniş çıkışları, Theresa May'in düşüşü ve erken seçim çağrısı yapmak zorunda kalan Boris Johnson, burjuvazi içindeki ayrılığı ve üst sınıflar arasındaki devasa krizi gözler önüne seriyor.

4.1. "Muhafazakâr bir dalga" söz konusu mu?

Reformizm, sağ oyların yükselişinin halkın sağa yöneldiği anlamına geldiği, kitle hareketinde aşırı gerici politikalar ve Brezilya gibi bazı örneklerde olduğu gibi profaşistlerin lehine siyasi bir yenilgi yaşandığı, dolayısıyla da muhafazakâr bir dalgayla karşı karşıya olduğumuz sonucunu çıkarmakta. Kitleleri suçlamakta; önderliklerin sınıfın tarihi düşmanlarıyla anlaşmaya varma ve uzlaşıcı politikalar uygulama yoluyla yaptığı ihaneti inkâr etmekte. Hal böyleyken Trump, Bolsonaro, Macaristan'da Orban, İtalya'da Salvini, Arjantin'de Macri ve benzerlerinin seçilmesi reformist önderlikler için işlevsel hale geliyor, çünkü böylece "ilerici" kampların politikalarını, bu hükümetlerden nefret eden ve onların

politikalarından zarar gören herkesin sınıf uzlaşısına dönme konusunda “birliğini” meşrulaştırmaya çalışıyorlar.

Sağ veya aşırı sağ adaylara verilen bu oyların, kitle hareketinin bileşenlerinin yanılı oyunu ifade ettiği doğrudur ve bu açıdan, kitlelerin bilinç düzeyindeki gerilikle ilgilidir. Ancak bu durum, “muhafazakâr dalga” veya kitlelerin sağa dönüşü ile hiç de ilgili olmayan üç etmeden kaynaklanmaktadır.

İlk etmen, ülkelerini daha çok sefalete, baskıya ve yolsuzluğa saplarken bir yandan da “sol” veya “ikili” söylemde bulunan sahte sol hükümetleri ve partileri yenilgiye uğratmak için geniş işçi ve emekçi kesimlerin seçtiği yöntemle ilgilidir. Bu yöntemi, işçilerin tüm sefaletinin kaynağı olan hükümeti yenilgiye uğratmanın öncelikli olduğu “protesto oyu” veya olumsuz oy olarak tanımlıyoruz.

Örneğin, Brezilya’da tanınmış bir neoliberal olan BNDES (Brezilya Kalkınma Bankası) başkanı Joaquin Levy’yi Maliye Bakanı olarak atayan (Levy bu görevi Haziran 2019’da istifa edene dek Bolsonaro hükümetinde de sürdürdü) ve terörle mücadele yasasını çıkaran “ilerici” Dilma idi. Veya General Cesar Milani gibi bir diktatörlük ajanını göreve getiren Kirchner hükümeti bir başka örnektir.

İkinci etmen, “sol” (burjuva basın ve sağ partiler tarafından yaygınlaştırılan ve sahte sol tarafından kabul gören bir kavram) görünümlü Lula’lar, Kirchner’ler, Evo Morales’ler, Correa’lar vb. tarafından kitlelerde yaratılan büyük siyasi kafa karışıklığıdır. Kitlelerin bilinç düzeyindeki gerilikle birleştiğinde bu, “sol işe yaramıyor” fikrini yinelemekte ve bu tür sağ garabetlere yol açmakta.

Üçüncü ve en önemlisi, somut eylemlerinde sınıf mücadelesine öncelik veren; tabanını işçilerin, öğrencilerin, kadınların, yerli halkın, kitle hareketlerinin oluşturduğu gerçek bir solun, devrimci bir önderlik alternatifinin yokluğudur.

Bununla birlikte, bu seçim sonuçlarına yol açan ve krizlere neden olan (veya

hükümetin devrildiği Porto Riko'da olduğu gibi) gerçek neden, işçilerin ve halkların mücadelesi ile kapitalist ekonominin dünya krizi ve halklara yönelik kalıcı kemer sıkma politikalarının birleşimidir. Çokuluslu bir model olan "istikrarlı" Şili, metro ücretlerinin artırılmasıyla bir mücadele patlaması yaşadı. Ancak tıpkı Brezilya'da otobüs ücretleri artırıldığında olduğu gibi, bu buzdağının yalnızca görünen kısmıydı ve sokağa dökülen kalabalıklar hükümetlerden, kemer sıkma politikalarından memnun olmadıklarını kitlesel bir şekilde dile getirdiler.

4.2. Sağ ve aşırı sağ seçim yenilgisi yaşıyor

Sağın dünya genelinde seçim yenilgileri yaşadığı, dolayısıyla da henüz konsolide olmadığına açığa çıkmış olduğu bir dönemde, sahte sol geniş demokratik cephe politikasını tekrar ileri sürmektedir; bu sol, seçimleri kazanması halinde emperyalizmin talep ettiği kemer sıkma politikalarını tekrar uygulayarak kitlelerde hayal kırıklıkları ve bölünmelere yol açabilecek, bunun sonucunda da yeni sağ hükümetlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Son dönemde ABD'nin ekonomik, politik ve siyasi hegemonya krizine sağın bir dizi seçim yenilgisi eklendi ve reformizm bundan hareketle sınıf uzlaşmacı politikalarını yeniden gündeme getirmektedir. Örneklere bakalım.

İtalya'da Matteo Salvini; Beş Yıldız Hareketi (M5S) ile yeniden sahneye çıkan Demokratik Parti'nin (PD, eski komünistler, sosyal demokratlar, sosyal Hristiyanlar) bir araya gelmelerine neden oldu ve bir zamanların güçlü olan Salvini'si iktidarı kaybetti. Daha sonra, Salvini'ye karşı İtalya genelinde kitlesel bir seferberlik yaratan "Sardunyalılar" hareketi gerçekleşti.

Türkiye'de Bonapart Erdoğan, belirleyici şehirler olan İstanbul ve başkent Ankara'da Nisan 2019 yerel seçimlerini patronların sosyal demokrat muhalefetine, Kemalistlere karşı kaybetti. Erdoğan işleri daha da kötüleştirerek, sonuçlara karşı çıktığı İstanbul'da seçimlerin tekrarlanmasından daha iyi bir fikir bulamadı ve bu sefer daha büyük farkla kaybetti.

Viktor Orban, çevreci sosyolog Gergely Karácsony (44) önderliğindeki muhalefet birliğine karşı Budapeşte'yi kaybetti ve ülkenin başkentini kaybederek büyük bir darbe almış oldu.

Eski KGB ajanı Putin'in demir yumrukla yönettiği Rusya'da, Moskova onu sürprize uğrattı: Putin koltukların üçte birini kaybetti ve küçük bir çoğunluk sağlayabildi. Liberal muhalif Alexei Navalny için bu sonuç, "işe yarar oy" çağrısının işe yaradığının bir kanıtı oldu. Adaylarının saf dışı bırakılması karşısında muhalefet önderi, destekçilerinden Vladimir Putin tarafından desteklenmeyen ve seçilme şansı olan herhangi bir adaya oy vermelerini istemişti. Bu da Komünist Parti'nin işine yaradı. Ancak işin aslı, Rusya'daki seçim sonucu son iki-üç yıldan beri Moskova'yı sarsan büyük mücadeleler ve seferberliklerin yansımaları bir ifadesiydi.

Yunanistan'da Neonazi Altın Şafak dikkate değer bir yenilgi yaşadı. 2019 parlamento seçimlerinde %2,93 oy oranıyla temsil hakkını kaybetti. Bu durumun nedeni, Yunan antifaşist rapçi Pavlos Fyssas'ın öldürülmesi nedeniyle partinin popülerliğini kaybetmesine bağlandı. 2019'un sonunda, partinin kirayı ödeyemedikleri için Atina ve Pire'deki merkezlerini kapattığı bildirildi. Parti ayrıca web sitesini de kapattı.

Arjantin'de ise, Macri'nin liberal sağ hükümeti Peronizm'e karşı seçimleri kaybetti ve sonuç olarak Peronizm hükümete geri dönmüş oldu.

Yani sağın en kolay yoldan seçim kazanmasına neden olan, solun söylemindeki yarım yamalak politikalar ve iktidardayken de bunları sağcı anlayışla uygulamaya koymasındır. Kitlelerin desteğini kaybettiğinde sağ başını kaldırmaktadır. Ve reformistlere göre sağı mağlup etmenin yolu, görevdeki en sağ unsurlara karşı herkesle cepheler kurmak; bunlara geniş cephe, demokratik cephe gibi isimler vermek, yani en nihayetinde sağın tekrar zafer kazanacağı yeni seçim yenilgilerine sürükleyecek popülist veya sınıf uzlaşmacı politikalara tekrar başvurmaktır. Reformistlerin bu ülkelerdeki ekonomik yapıları değiştirebilecek alternatif bir program yükseltmeyi reddetmesi, onların veya sahte solun kapitalizmle olan yapısal ilişkilerini ortaya koymakta; zira imtiyazlarını

kaybetmektense sosyal tabanlarını kaybetmeyi tercih etmekte.

Her koşulda, Arjantin'de Fernandez-Cristina Kirchner, Brezilya'da — tekrar kazanacak olursa — Lula veya Şili'de koalisyon istikrarı sağlamayacaktır. Kemer sıkma politikaları uygulamaları gerekecek; bu da daha fazla kargaşanın ve bölünmenin önünü açacaktır.

5. Bölüm: Eski ve yeni tipte reformizmlerin krizi ve devrimci önderlik boşluğu

5.1. Son on yılın ikinci yarısında sözde “ilerici” hükümetlerin krizi derinleşmeye devam etti.

“21. yüzyıl sosyalizmi” olarak nitelenebilecek Venezuela, Bolivya, Ekvador hükümetlerinden Brezilya İşçi Partisi (PT), Kirchnerci Peronizm, Şili'deki Yeni Çoğunluk, ve Uruguay'daki Geniş Cephe gibi emperyalizm yanlısı “sol” ya da “ulusal veya halkçı” hükümete kadar uzanan ve Nikaragua'daki FSLN (Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi), El Salvador'daki FMLN (Farabundo Martí Ulusal Kurtuluş Cephesi) ve Peru'da Ollanta Humala'yı da kapsayan çeşitli “çok renkli” bileşimlerin gerilemelerine, zayıflamalarına ya da azımsanamayacak yenilgiler yaşamalarına tanıklık ettik.

Genel anlamda bu hükümetler, 21. yüzyılın başında Ekvador'daki yerli halk seferberliği, Argentinazo [2001 yılında ekonomik kriz nedeniyle Arjantin'de yaşanan kitlesel ayaklanma, ç.n.] ya da 2002'de Venezuela'daki darbe girişiminin kitleler tarafından yenilgiye uğratılması gibi sosyal seferberlik süreçleri üzerinde yükselmişlerdi. Geleneksel partilerin kan kaybetmesinden doğan boşluğu bu sayede doldurabilmiş ve o dönem hammadde fiyatlarındaki yükselişten faydalanarak çeşitli sosyal destek programlarını hayata geçirebilmişlerdi. Söz konusu hükümetler, herhangi bir yapısal değişime ya da burjuva düzenin sınırlarını aşan değişikliklere yanaşmadan ulusal burjuvazileri ve emperyalizmle olan işbirliklerini ve dış borçları ödemelerini olduğu gibi sürdürdüler. 2007'de

patlak veren dünya ekonomik krizinin etkisinde ekonomik yükseliş devri sona erince, hızla kemer sıkma politikalarını uygulamaya koyan bu hükümetler, sosyal tabanlarını da aynı hızla kaybetmeye başladılar.

Kirchnerizm 2015 yılında seçimler kanalıyla iktidarı kaybetti. Aynı yıl Chavizm seçimlerde açık bir yenilgi aldı. 2014'te Brezilya'da Haziran 2013 seferberlikleri sonrasında gücünü önemli ölçüde yitiren Dilma, 2014'te kıl payı farkla yeniden seçildi, ancak 2016 yılında rejimin tüm dayanak partilerinin doğrudan karışmış olduğu yolsuzluklara karşı başlatılan ve Lula'nın sonradan hapse girmesine neden olan skandallarla dolu hukuki sürecin devam ettiği dönemde, gerici bir manevrayla görevinden azledildi. El Salvador'da ise FMLN 2019 seçimlerinde oyların %14'ünü kazanarak başkanlık seçimlerinden ancak üçüncü parti olarak çıkabildi.

Maduro ve Ortega, 2017 (Venezuela) ve 2018 (Nikaragua) yıllarında patlayan kitlesel isyanlar nedeniyle kan kaybettiler ama ABD yanlısı korkak burjuva muhalefetin azımsanamayacak desteğine de dayanarak iktidarda kalabilmeyi başardılar ve zayıflık ve çelişkilerine rağmen diktatörlük rejimleri olma yolunda ilerliyorlar. Venezuela, başlangıcında muazzam beklentileri etrafında birleştiren politik bir projenin çözülmesinin en uç örneği olmaya devam ediyor. Venezuela ekonomisi, emperyalizmin uyguladığı ekonomik yaptırımlardan önce bile, Maduro'nun dış borcu ödemelerini yapabilmek için ithalat ve ulusal üretimde kesintiye giden ama bir yandan da sermaye kaçışını hiç olmadığı kadar kolaylaştıran kemer sıkma politikaları nedeniyle beş yıldan az bir sürede yarı yarıya daraldı. Sonuç olarak, beş yıldan az bir sürede nüfusun %15'inden fazlasına tekabül eden dört milyondan fazla insan ülkeden göç etti. Petrol üretimi yaptırımlar öncesinde bile 1999 seviyesinin üçte birine düşmüştü. Venezuela Devleti, giderek daha çok altın, koltan, elmas ve diğer maden kaynaklarının gayri resmi ihracatına dayanan mafyatik bir ekonomiye dönüşüyor ve her geçen gün Rusya'ya olan siyasi bağımlılığı artıyor.

Peru'daki Humala ise başından beri bu "ilerici" kampın en zayıf halkasıydı. Brezilyalı çokuluslu şirket Odebrecht'le bağlantılı yolsuzluk suçlamaları ertesinde tutuklandı ve siyasi projesi tuzla buz edildi. Ekvador'da ise Lenin Moreno, eski

başkan Correa'nın yardımcısı olmasına rağmen 2017 seçimlerini kazandı. Kazanır kazanmaz da eski müttefiklerinden koparak siyasi mülteci Julian Assange'ı emperyalizme teslim eden, kendisini Trump'ın Venezuela'ya yönelik müdahale politikasının hizmetine adayan ve 2019'da hükümetini neredeyse tasfiye edilme noktasına getiren ve kendisini kısmen geri çekilmeye zorlayan büyük yerli halk ayaklanmasının intikamı olarak acımasız bir kemer sıkma politikasını uygulamaya geçiren açıkça emperyalizm yanlısı politikalar izlemeye başladı.

Morales 2016'da yeniden başkan seçilebilmesiyle ilgili referandumu kaybetti ancak 2019'da tekrar seçilebilmek için hukuki manevralara başvurdu; ardından da seçimi ilk turda kazanabilmek için sahtekarlık yaptı. Gerek bu manevralar gerekse de halk protestolarını bastırmaya yeltenmesi, siyasi bir krize yol açtı. Burada burjuvazi Morales'i desteklemek ve devirmek arasında ikiye bölündü; askerler devreye girerek Morales'i istifaya zorladı. Uruguay'da, Geniş Cephe cumhurbaşkanlığı seçimlerini az bir farkla da olsa kaybetti ve geleneksel sağ 15 yılın ardından ilk kez zafer kazandı.

Sözde "antiemperyalizmlerine" gelirsek, Haiti'de 2004'teki emperyalizm yanlısı darbenin ardından ülkeye gönderilen BM işgal birliklerinin çoğunu — Venezuela hariç — söz konusu "ilerici" hükümetler sağladı. Chavezci rejimse, 2006'dan itibaren, Haiti rejimini Petrocaribe şirketi kanalıyla finanse etmeye başladı; söz konusu şirketin karıştığı yolsuzluklar Haiti'de 2018'de gerçekleşen halk isyanlarında tepkilerin merkezinde yer aldı. "Pembe" hükümetlerin çoğunluğu oluşturduğu Mercosur, 2006 yılında İsrail ile bir serbest ticaret anlaşması imzaladı. Ve Honduras'ta emperyalizm, 2009 yılında Chavezci rejimin müttefiki liberal siyasetçi Manuel Zelaya'ya karşı darbe düzenlediğinde, Venezuela hükümeti müzakereleri destekledi: Hillary Clinton'un başı çektiği söz konusu müzakereler darbenin başarısını garantiledi. Chavezci rejim ayrıca, emperyalizmin de onayı ile Küba'da gerçekleştirilen, Kolombiya hükümeti ile FARC arasındaki müzakereleri destekledi.

Meksika'da merkez sol siyasetçi López Obrador'un önceki seçimlerdeki başarısız girişimlerinden sonra 2018'de başkan seçilmesi, aynen PAN ve PRD hükümetleri gibi felaketle sonuçlanan PRI hükümetinin ardından, büyük beklentiler yaratmıştı.

Bununla birlikte, Ulusal Muhafız denen militarize polis gücünün oluşumu; Trump'ın, Meksika üzerinden Amerika Birleşik Devletleri'ne geçen Orta Amerikalı göçmenleri Meksika'nın sert biçimde bastırmaması halinde ülkeye gümrük yaptırımları uygulayacağı tehdidine Obrador'un hızla boyun eğmesi; "Maya Treni" projesi kapsamında yerli halklarla sert bir biçimde karşı karşıya gelmesi sonucunda, Obrador hükümeti ilerencilik halesini hızla yitirdi. Uyuşturucu baronu "Chapo" Guzmán'ın oğlunu yakalama girişiminin başarısızlığı, sağın bir saldırı başlatması için fırsat yarattı ve hükümetin elini zayıflattı; öyle ki, López Obrador'un çıkıp bir askeri darbe riski olmadığını açıklaması gerekti. Hükümet daha bir yılını doldurmuşken! "İlericiliğin" krizi, giderek Chavezcilikten uzaklaşan Puebla Grubunun ortaya çıkışında da görülebilir.

Muhalefete düşen "ilericiler," mevcut rejimleri destekleyen bir rol oynadılar. Her ne kadar Rousseff'in azil sürecini tasvir etmek için "darbe" sözünü sıkça kullansa da PT, söz konusu "darbeciler" ile mecliste defalarca anlaşmaya vardı ve eski müttefiki Temer'in kurduğu nefret edilen hükümetin ayakta kalmasını sağladı; bu amaçla, CUT işçi konfederasyonu kanalıyla kitle eylemlerini frenledi. Faşizan Bolsonaro hükümeti sırasında bile PT'ye yakın sendikacılar, emeklilik hakkını hedef alan "karşı reform"a meydan okumaktan geri durdu. Arjantin'de Peronist güçler, Macri'nin karşı reformlarının onaylanmasına destek oldu ve ona ülkeyi yönetmesi için gerekli çoğunluğu sağladı. Ekvador'daki eski başkan Correa yanlıları, yeni başkan Moreno'nun dayattığı kemer sıkma paketine karşı yerlilerin başlattığı isyanda öncü bir rol oynamaya soyundu, ancak Correa'nın zamanında gerçekleştirdiği baskıları çok iyi hatırlayan yerli örgütü CONAIE ile işçi ve öğrenci örgütleri bunu reddetti. Bu yıl Şili'de gerçekleşen isyanda, Komünist Parti, Sosyalist Parti ve Geniş Cephe, aynen reformist ve merkez soldaki diğer aparatlar gibi, gençlerin ve işçilerin yükselttiği "Piñera istifa" sloganını reddetti; ancak sokaktaki kitleler tarafından hızla aşıldılar.

Avrupa'da, yirminci yüzyıl boyunca Stalinizm ile birlikte güçlü bir fren işlevi gören eski Sosyal Demokrat partiler çöküyor; onların bıraktığı boşluğu ise yeni reformizm (Syriza ve Podemos misali) dolduruyor. Ancak yeni reformizmin yaşam döngüsünün, güçlü aparatları sayesinde onlarca yıl hükümet eden eski reformizmden çok daha kısa olacağı anlaşılıyor. Yunanistan'da Syriza, daha önce PASOK'un doldurduğu yeri dolduruyor, ancak iktidara gelir gelmez Troyka [AB,

IMF ve AMB] ve IMF'nin önünde diz çöktü: Troyka ile anlaşma konusunda 5 Temmuz 2015'te ülkede referandum yapıldı ve %60 "Hayır" oyu çıktı; ancak on gün sonra Çipras teslimiyet sergiledi ve halk tarafından reddedilen anlaşmaya imza attı. Ardından Syriza bölündü ve ağustos ayında yeni seçim çağrısında bulundu. Bu seçimleri kazanan Syriza, sağcı milliyetçi bir partiyle koalisyon hükümeti kurdu, ama dört yıl sonra merkez sağ tarafından yenildi. İspanyol Devleti'ndeki Podemos ise, daha hükümete bile gelmeden sosyal demokrat PSOE'yi taklit etmeye başladı, bölünmeler yaşayarak zayıfladı ve örneğin Katalonya meselesinde, Franco sonrası rejime utanç verici bir biçimde boyun eğdi. Fransa'da, Hollande hükümetinden sonra çöken Sosyalist Parti'nin seçmen kitlesinin bir kısmını yakalayan Melenchón başkanlığındaki La France Insoumise [Boyun Eğmeyen Fransa] ve Sol Cephe, Sarı Yelekliler'in başlattığı müthiş hareket esnasında iyi bir sınav veremedi. 2017 yılında başa gelen Corbyn önderliğinde önemli bir büyüme yakalayan İngiliz İşçi Partisi ve önderliği ise Brexit krizinde çamura saplandı, AB'den kopma konusunda lehte veya aleyhte net ve birleşik bir politika öneremedi; bu da can çekişen muhafazakâr hükümete nefes alma şansı verdi. Öte yandan Corbyn, kamulaştırmayı savunduğu ve Trump'ı eleştirdiği için İngiliz gençliği ve emekçilerinin geniş kesimlerinin desteğini almayı sürdürüyor.

Küba'ya gelirse, Venezuela'dan petrol sevkiyatının azalması sonucu, Díaz Canel hükümeti bir "yeni olağanüstü dönem" ilan etti. Hükümet kriz karşısında, halka kemer sıkma dayatıyor ve sosyal denetim vidalarını iyice sıkıyor. Emperyalist Trump hükümetinin Obama döneminde hafifleyen ambargoyu yeniden ağırlaştırma kararı nedeniyle ekonomik kriz iyice büyüyor.

Kemer sıkma politikalarının uygulanması ve ulus ötesi sermaye ile yapılan anlaşmalar nedeniyle, Chavezcilik, Lulacılık, Kirchnerci Peronizm ya da Syriza gibi hareketlerin toplumsal tabanı olan halk kesimleri ve emekçilerde kopuşlar meydana geldi. Ancak güçlü bir devrimci kutbun yokluğunda, söz konusu kopuşlar politik bilinçte büyük bir karışıklığa yol açtı ve milyonlarca insan tarafından — SSCB'nin çöküşünü andırırcaasına — "sosyalizmin yeniden başarısızlığa uğraması" olarak yorumlandı. Şimdilik sola doğru önemli kopuşlar ortaya çıkmış değil. Venezuela'da Guaido'nun yükselişi, Arjantin'de Macri'nin seçim zaferi, Brezilya'da Bolsonaro'nun aldığı oylar, Yunanistan'da merkez sağın geri dönüşü örneklerindeki gibi, çeşitli sağcı odaklar söz konusu memnuniyetsizlikten

yararlanmasını bildi. Bu da bizim, sahte sosyalizmin ve sahte solun niteliğine dair tartışmalarımızı ve propaganda kampanyalarımızı hızlandırmamız gereğine işaret ediyor.

5.2. ABD’de gençlik nezdinde sosyalizmin yayılması

ABD gençliğinin sola yönelmesi ve savaş sonrası dönemden bu yana ilk kez sosyalizme olumlu bir değer atfetmeye başlaması, Demokrat Parti aygıtının sol cenahındaki adayların güçlenmesini beraberinde getirdi. 2015’te de milyonlarca oy toplayan, sosyalist olduğu iddiasıyla ve “siyasi devrim” sloganıyla devlet başkanlığı adaylığına soyunan Sanders, Demokrat Parti’de halihazırda süren adaylık yarışında söylemini daha da radikalleştirdi. Kapitalist elitlere ve büyük şirketlere karşı sözlerinin, maaş zammı ve evrensel hak olarak eğitim ve sağlığa erişim söylemlerinin yanı sıra, iktidara geldiği zaman sendikaların kitleleşeceğini ifade etti. Maduro’nun diktatöryel hükümetini eleştirdi, Piñera’nın istifasını talep etti ve iktidarı emekçi halka vereceğini söyledi. Ancak tüm bunlara rağmen sosyal demokrasi ufkunun ötesine geçmedi; parlamento karnesinin de gösterdiği gibi kendisi düzenli bir biçimde askeri bütçe artışlarına oy vermiş bir isim. Ancak Sanders’in sola kayması, aşırı sağcı Trump hükümeti karşısında kutuplaşan gençliğin radikalleşme sürecine işaret ediyor. ABD’de bu tür bir perspektif etrafında aktivistleri toparlayan temel örgüt olan Amerika Demokratik Sosyalistleri (DSA), en son ulusal kongresinden sonra Sanders dışında herhangi bir Demokratik başkan adayını desteklemeyeceğini ilan etti. Kongrede bağımsız bir partinin inşası perspektifleri olduğunu ve yüzlerini işçi hareketine çevireceklerini de ifade ettiler. Ocaso Cortez, Omar, Tibia ve Presley gibi seçilmişleri, özellikle ırkçılık karşıtlığı, çevrecilik ve göçmenleri savunma gibi kısmi gündemler etrafında Trump ile çatışıyor.

5.3. Devrimci önderlik krizi

Genel olarak devrimci önderlik krizi ve özel olarak da Troçkizmin krizi, dünyada yaşanan muazzam kitle seferberliği ve direniş süreçlerinde sola doğru bir kopuş yaşanmasını ve kitleler üzerinde etki sahibi sınıf bağımsızlıkçı örgütlenmelerin

büyümesini zorlaştırıyor; ayrıca reformist ve yeni reformist aygıtların krizini de sınırılıyor. Bunun istisnası olan ve Sosyalist Sol'un en başından beri desteklediği Arjantin'deki FIT ise Troçkist partilerin siyasi ve seçimsel birliğinin çok olumlu bir örneği.

Şili, Lübnan, Irak, Fransa (Sarı Yelekliler), Hong Kong, Porto Riko veya Haiti'deki gibi en radikal seferberliklerde kendiliğinden devrimci eylemlerin ortaya çıkışı reformist önderlikleri aşma potansiyelini barındırıyor. Ancak buralarda sadece devrimci değil, herhangi türden bir önderliğin görece eksikliği karşımıza çıkıyor. Nihayetinde eski veya yeni reformist önderlikler kontrolü yeniden kazanıyor, ancak temeldeki sorunlar çözüme kavuşmadığı için bu da sallantılı bir kontrol oluyor. Devrimci önderlik boşluğunu doldurma mücadelesi güncelliğini koruyor.

Devrimci önderlik boşluğunun üstesinden gelmeyi engelleyen diğer öznel unsurlar, siyasi ve sosyal örgütlenmenin, özellikle de örgütsel biçim olarak partinin zayıflaması şeklindeki genel eğilim. Ayrıca, akut bir kriz yaşamasına rağmen reformist önderliklerin gerek seçimlerde gerek sendikal aygıtların kontrolünde yeniden güçlenmesini sağlayan atalet de önemli bir unsur. Bunun bir örneği, Arjantin'de Peronistlerin yeniden iktidara gelmesidir. Bu, Peronizmin sosyal tabanı olan işçiler ve halk kesimleriyle yaşadığı gerilimin aşıldığı anlamına gelmez; Peronizmin içinde bulunduğu kronik kriz eğilimi sürdüğü ölçüde söz konusu önderlikten sola doğru kopan militan kesimleri partilerimize kazanmaya çalışmaya devam etmeliyiz. Devrimcileri asgari bir devrimci program etrafında birleştirmeye dayalı Devrimci Birleşik Cephe taktiğini uygulamayı da sürdürmeliyiz.

Troçkist olma iddiasındaki oportünist veya sekte akımların çoğunluğunun sınıf mücadelesi olguları karşısında bağımsız ve gerçek anlamda devrimci bir politika sürdürmeyi başaramaması, Troçkizmin çeşitli akımlarında krizlere ve parçalanmalara yol açtı. Bu tür krizlerin nedenleri arasında, Arap devrimleri, özellikle Suriye'deki iç savaş ve Latin Amerika'nın ilerici hükümetleri gibi olgulara verilen hatalı tepkiler veya bürokratik aygıtların kemikleşmesi ve önderlik çekişmeleri nedeniyle parçalanması sayılabilir.

Bu çerçevede, 2016 yılında LIT'in ana partisi olan Brezilya'daki PSTU'da — tam da PT hükümetinin düşmesinden sonra — bölünme yaşandı ve başka ulusal seksiyonlarda da kopmalar gerçekleşti. PSTU'dan ayrılan grup PSOL'un sağ kanadına dahil oldu ve PT kuyrukçuluğuna başladı.

ABD'deki başlıca sol örgüt olan ISO (Uluslararası Sosyalist Örgüt) 2019'da dağıldı: "Devlet kapitalizmi" tezini savunan, merkezci ve Chavezciliğe teslim olan bu grubun dağılması, tarihsel önderliğin görevden alınması ve yeni önderliğin ahlaki suistimalle suçlanması üzerine gerçekleşti. Arjantin'de PO, tarihi önderi olan Altamira'nın bir parti kongresinde azınlıkta kalmasının ardından aygıt içi çekişmeler nedeniyle 2019'da bölünme yaşadı.

Alan Woods önderliğindeki IMT (Uluslararası Marksist Akım) bölündü ve bir kesim 2017 yılında CWI (Uluslararası İşçi Enternasyonalı için Komite) ile birleşti, ancak ardından bu akım da üçe bölündü; söz konusu aygıt içi tartışmada, tarihi önder Peter Taaffe uluslararası alanda azınlığa düştüğü halde İngiltere ve Galler Sosyalist Partisi'nin kontrolünü elinde tuttu. Parçalanmadan önce, CWI dünyadaki en büyük Troçkist akım olma iddiasındaydı.

Dördüncü Enternasyonal geleneğini sahiplenenler arasında uzun süre hegemonik konumda bulunan ama son on yıllarda net bir gerileme yaşayan eski Birleşik Sekreterlik (Mandelciler) ise, Fransa'daki NPA (Yeni Antikapitalist Parti) gibi "geniş" parti girişimlerinde veya Podemos'a entrizmde yaşadığı başarısızlık nedeniyle güç kaybetmeye devam ediyor; ayrıca çeşitli seksiyonları ayrılmalar nedeniyle zayıflıyor. Eski Birleşik Sekreterlik'in "sol kanadında" (Devrimci Enternasyonal için Platform) yer alan ABD'deki Sosyalist Eylem partisi ise, Suriye devriminin karakterizasyonu tartışması nedeniyle bu yıl bölündü; çoğunluk kanadı "antiemperyalizm" argümanları ile Esad diktatörlüğü ve Rusya'ya destek veriyor.

Arjantin'deki MST akımı, beraberce Mandelizme doğru yakınlaştığı Brezilya MES'inden 2018 yılında uzaklaştı; önce Antikapitalistler Ağı ve ardından da Uluslararası Sosyalist Liga adlı yapıyı kurdu. Her ne kadar Maduro'ya karşı olsalar da Chavezciliğe teslimiyet ve Suriye örneğinde Esad rejimine teslimiyet

temelli merkezci bir politika izliyorlar. Syriza'yı, Chavezciliği ve Arjantin'de Pino Solanas'ı destekleyen halk cepheci bir hat güdüp politik yenilgiler aldıkları için, bir yeniden hizalanma hamlesi içindeler.

CIR (Dördüncü Enternasyonal'in Yeniden İnşası için Uluslararası Merkez, Lambertçiler) gibi kimi akımlar ortadan kalktı. Özellikle gençlik kesimlerinde olmak üzere, büyümeyi başaran yegâne akım, Arjantin PTS'sinin başını çektiği Troçkist Fraksiyon (FT). Söz konusu merkezci akım, Arjantin örneğinde olduğu gibi yıllardır daha da oportünist ve parlamentarist pozisyonlara yöneliyor. Örneğin, Kurucu Meclis sloganını neredeyse tüm dünyada bir iktidarı alma sloganı olarak kullanıyorlar. Ve Castro-Chavezci ve Peroncu odaklara kuyrukçuluk yapıyorlar.

Bu bağlamda, Brezilya seksiyonumuzun ayrı deneyimler yaşama anlaşması çerçevesinde bölünmesi gibi sıkıntılarımıza rağmen, uluslararası inşamızdaki ilerlemeleri, büyümeye ve devrimcilerin birliğini ısrarla inşa etmeye iyi bir örnek olarak gösterebiliriz. Örneğin Venezuela'da, rejimin baskısına ve sosyal kriz durumuna rağmen, sendikal alanda özellikle petrol işçileri arasında önemli bir çalışma tutturmuş durumdayız.

Yeni mücadeleler dalgasının, devrimci önderlik krizinin aşılması için yeni fırsatlar yarattığına inanıyoruz. Söz konusu çözüm tek bir örgütten gelmeyecek. Kendini dayatan anlayışları reddediyoruz. Bu nedenle İUB-DE olarak, farklı politik geleneklerden ve deneyimlerden gelen devrimci akımlar, gruplar ve kesimlerle bizi yakınlaştıracak ve birleştirecek asgari devrimci hususlar temelinde ortaklıklara varmayı hedefliyoruz (bkz. 7. bölümdeki kampanyalar kısmı).

Bölüm 6: Kapitalizmin çevre yıkımı ve ona karşı mücadele hareketi

Çevresel yıkıma karşı bu harekette yer alan, özellikle de dünyanın lise öğrenci gençliğiyle birlikte diğer işkolu ve örgütlerin eklendiği milyonlarca genç mevcut.

Bu, gezegendeki hayatı tehlike altına alan emperyalist kapitalist sistemin bozulması ve çürümesinin bir parçasıdır. Arktik buzulları eriyor, okyanus sıcaklıkları yükselerek deniz ekosistemlerini yok ediyor, Amazon örneğindeki gibi ormanlar tahrip ediliyor. Yıkım, geri dönülemez bir noktaya ulaşıyor. Bunu, bu yıl boyunca milyonlarca hektarı harap eden yangınlarda gördük ve biyosferimiz de hızlanarak yok oluyor.

Kapitalizmin bu katliamını Birleşmiş Milletler bile kınadı. 250 bilim insanının çevre hakkında hazırladığı rapor, dünyanın 2050'ye kadar insan türü için yaşama elverişsiz olacağını öngörüyor. Hatırlamak gerekir ki; sorunu çözmeyecek bile olsa, 2015'te imzalanan Paris İklim Anlaşması'nı yok sayan aynı ABD emperyalizmiydi. Ancak, yanan fosil yakıtların sebep olduğu CO2 emisyonlarını azaltmayarak, gezegeni en fazla kirleten ülkeler; ABD ve Çin. Kuşkusuz bu, asgari veya önemli hedeflere ulaşmakla ilgilenmeyen, yalnızca kârlarını düşünen çokuluslu şirketlerin sorumluluğundadır.

Çevre kirliliğine karşı hareket, gençlik içerisinde kitleleşen bir hareket olma eğiliminde. Bu hareketi, politikamızla yer alacağımız, ilerici ve çok sınıflı bir hareket olarak tanımlamalıyız. Her geniş ilerici harekette olduğu gibi; burjuva yanlısı, küçük burjuva ve reformist eğilimler mevcut. Devrimci sosyalistler, bir yanda eylemde birlik, diğer yanda politik bağımsızlıkla bu harekete katılmalıdır. Hareketin karakterizasyonu, kadınların mücadele hareketine benziyor: çok sınıflı bir hareket. Burada, sekterliğe kapılmadan kendimizi hareketin bir parçası kabul ederek; her ülkede ve uluslararası alanda yer almalıyız.

Kuşkusuz bu "yeşil" hareket içinde; nihai antikapitalist çözümü savunmayan çevreci kesimler, reformist gruplar ve hatta kendine ekososyalist diyenler baskındır. Bu yüzden, sağlam bir alternatif program ileri sürerek katılıyoruz. Kapitalizmin önümüze getirdiği bu yıkımın esas çözümü olarak, kapitalist emperyalist sisteme son vermeyi ve sosyalist bir toplum kurmayı öneriyoruz. "Ya sosyalizm ya barbarlık" sloganı hiç olmadığı kadar yerinde, ancak bizler hareketin ilerici noktalarına birleştirici bir şekilde katılmak için bir eylem programıyla birlikte hareket etmeliyiz. Buradan çıkış yolu için yalnızca sosyalist devrim önererek; sekterliğe düşemeyiz.

Dolısıyla, hareketin her bir ülkede ve dünyadaki tüm eylemlerini; asgari taleplerle birlikte çokuluslu şirketler aleyhine sloganlarla destekleyeceğiz. Gezegenin yaşamını savunan bu geniş hareketin devrimci kutbu bizleriz. İUB-DE, doğanın talan ve tahribatına karşı doğal kaynakları savunan bütün halk ve gençlik mücadelelerini destekler ve teşvik eder. “Suyun, havanın, toprağın ve denizin kirletilmesine hayır!” ve “Ormanların yıkımı ve tahribatına hayır!” sloganlarını ileri sürüyoruz. Çokuluslu şirketler tarafından doğanın katledilmesine ve emperyalist talan politikalarına ve hayır! Seferberliği çokuluslu şirketlere karşı örmeye çalışacağız. Ekolojik veya yeşil hareketin birçok sektörü, sadece bazım üretim biçimlerine karşı mücadeleyi yükseltiyor: fracking [kaya gazı çıkarılması], açık ocak madenciliği, glifosat kullanımı, vb. Bu taleplere eşlik ediyoruz ancak bunların ötesine geçerek, ekolojik mücadeleyi, bu teknolojileri kendi çıkarları ve ülkeleri yağmalamak için kullanan ve uygulayan çokuluslu şirketlere karşı mücadelelerle ortak zemine oturtuyoruz. Örneğin, toprak ve suyu yüksek derecede kirleten açık ocak madenciliğinin yasaklanması sloganına çokuluslu madencilik şirketlerinin kamulaştırılması sloganıyla eşlik ediyoruz. Bu şirketlere örnek olarak Monsanto, Bayer, Kanadalı maden firmaları ve Chevron gibi petrol, gaz ve zirai kimyasal çokuluslu şirketleri gösterilebilir.

Bölüm 7: Yönelişimiz ve Kampanyalarımız

2017 Dünya Kongresi belgesinde şunları söyledik:

“Kapitalist kriz ve krizin işçilere ve halklara ödetilmesi girişimi, kitle hareketinin bu saldırılara her türlü eylemle yanıt vermesine yol açtı. Bu seferberlik sadece işçileri değil, aynı zamanda, her ülkenin öznel durumu doğrultusunda, öğrenci veya işsiz gençleri, hakları için mücadele eden kadınları, köylüleri, yerli halkları veya ezilen ulusları kapsamakta. Dünyadaki milyonlar, farklı şekillerde ve farklı sloganlarla (kemer sıkma politikalarına, düşük ücretlere, işsizliğe, gümrük duvarlarına, yolsuzluğa, kadın cinayetlerine karşı; ulusların kendi kaderini tayin hakkı, demokratik haklar ve çevrenin savunulması için) emperyalizm ve hükümetleri ile yüzleşmekte.

Ve bu farklı mücadelelerde işçi sınıfı, halk, kadın, genç ve köylü mücadelesi

öncüleri ortaya çıkmakta. Bu, devrimciler ve özellikle de Enternasyonalimiz adına, süreçlerin önderliği için mücadele etmek ve partilerimizin inşasında ilerlemek için, yeni siyasi fırsatlar yaratmaktadır.

Devrimci önderlik krizinin üstesinden gelinemediği vakit, kitlelerin devrimci seferberliği ile elde edilen neredeyse tüm kısmi kazanımların gerilemeye ya da yenilgiye dönüşeceğinin bilincindeyiz. (...) Ancak yeni süreçler, kitlesel seferberliklerin, hain önderliklerin varlığına rağmen emperyalizmin planlarıyla savaşıma devam ettiğini gösteriyor. Birçok durumda, bu önderlikler tabanları tarafından boğulmuş durumdadır. Bu bağlamda yeni siyasal ve sendikal fenomenler ve yeni mücadele örgütleri ortaya çıkıyor.”

Bu, 2019'dan beri yaşadığımız devrimci dalga için tamamen geçerli. Cezayir, Porto Riko, Hong Kong, Katalonya, Fransa, Lübnan, Irak, Haiti, Ekvador, Kolombiya veya Şili'de gerçekleşen kitlesel seferberlikler de tüm bu süreçlere dahil muazzam bir sınıf öncüsünün kalıcı olarak ortaya çıktığını gösteriyor. Bu öncü, eski siyasi ve sendikal önderliklerden veya bürokratik ve reformist aygıtlardan taşan öncüdür. Bu durum, devrimci önderlik için savaşıma devam etmek ve örgütlerimizi inşa etmek için yeni fırsatlar sunuyor.

Bu öncü, alternatif siyasi ve sendikal önderlikleri ve devrimci partileri inşa etmek için siyasi mücadelemizin temelidir. Bu nedenle, kitlelere yönelik bir politikaya sahip olarak, ancak tüm sabırla ve sekterlik yapmadan, bu öncüye yapışmalıyız, devrimci konumlanışımızı bu öncüye anlatmalıyız.

Bu savaşta yalnız değiliz: reformcu solcu aygıtların, merkez solun ve otonomist akımların ve Troçkizmin hem oportünist hem de sekter akımlarının baskılarıyla karşı karşıyayız.

Önümüzdeki iki ana görev için: 1) mücadelelere müdahale etmek ve 2) devrimci partiler inşa etmek için, eylem programımızı ve uluslararası kampanyalarımızı güncellemeliyiz, bu da Birleşik Devrimci Cephenin bu iki ana hedefini benimseyen

gruplar ya da akımlar arasında kurulmasına katkı verecek asgari bir devrimci programı geliştirmek için temel oluşturmaktadır.

7.1. Gençlik ve kadın mücadelelerinde çalışmanın önemi

Kuşkusuz stratejik inşa yerimiz işçi sınıfıdır ve stratejimiz partimizi sınıfımızda yapılandırmaktır. Bundan dolayı, militan birikimimiz için gençlik ve kadın mücadelelerini bir emek cephesi olarak nasıl önceliklendireceğimizi bilmeli ve hareket ettiğimiz her gerçekliğe göre parti inşasında ilerleme veya sıçramalar yapmaya çalışmalıyız.

Bu bir gerçektir ve biz bu belgede, öğrenci, işçi sınıfı ve genç halkın bu yeni devrimci dalgada öncü bir rol oynadığını vurguluyoruz; özellikle öğrenci gençliğin. Hong Kong'dan Şili'ye Fransa, Lübnan, Panama, Ekvador, Katalonya veya iklim değişikliğine karşı büyük eylemlere kadar görüşümüz budur. Bunu Amerika Birleşik Devletleri veya İngiltere'nin gençlik mücadelesinde de görebiliriz. Bu nedenle, parti hücreleri üniversiteli ve liseli gençlik sektörleri üzerinde çalışmaya, belirli siyasi yönelimler ile birlikte, öncelik veya önem vermelidir. İşte, iklim değişikliğine karşı kampanyalar bu siyasi yönelim uyarınca dahil edilmiştir.

Gençlik her zaman, daha sonra işçiler arasında bir yapılanmaya dönebilecek yeni kadrolara ve militanlara ulaşmaya katkıda bulunan bir parti inşası cephesi olmuştur.

Diğer yüksek önceliğimiz kadın mücadelesine katılımdır. Bu süreç küresel anlamda bir sıçrama yaşadı ve İUB-DE olarak siyasi yönelimimiz ve politikamızla iyi bir şekilde konumlandık. Tüm seksiyonlarda bu içi ele aldık. Bu, ayrıcalıklı konumlanmamız, bazı inisiyatifler almamız ve hatta bazı yerlerde gruplar oluşturabilmemiz gereken bir sektör. Arjantin, Şili, Brezilya, Peru'da bu deneyim başladı. Bu konuda özel faaliyetler, görüşmeler, broşürler ile cepheye süreklilik ve öncelik vermek ve belirli siyasi inisiyatifler almak önemli.

7.2: Merkezi siyasi kampanyalar

Sınıf mücadelesine katılımımızın kalıcı eksenine, uluslararası siyasi kampanyalara dayanan enternasyonalist faaliyetimiz eşlik ediyor. Tabii ki, siyasi kampanyalar bu belgede tekrarlamadığımız devrimci programımızın tamamı değil (bkz. Dünya Politik Durumu Tezleri 2013). Bu uluslararası kampanyalar dünya çapındaki öncülere karşı bize açık bir siyasi kişilik kazandırıyor. Deneyim, bu kampanyaların önemini onayladı. Suriye ve Kuzey Afrika devrimleri, bağımsız işçi sınıfı hattında Castro-Chavizm'in daimî teşhiri gibi kampanyalar bunca zamandır Troçkist olduğunu iddia eden diğer akımlara karşı bile bize net bir kişilik kazandıran anahtarlardı. Örneğin 2019 boyunca, Venezuela petrol işçilerinin önderi, yoldaşımız José Bodas'ın savunusu kampanyası çok önemli ve büyük bir yankı uyandırdı.

- Emperyalizmin ve IMF'nin mali uyum ve kemer sıkma planlarını uygulayan kapitalist hükümetlere karşı tüm işçi ve halk mücadelelerini ve isyanlarını destekliyoruz. Ücretlerin, istihdamın, sağlık ve eğitimin savunulması, IMF'den kopuş için dış borcun ödenmemesi sloganlarını içeren bir geçiş programını savunuyoruz; özelleştirmelere karşı, ulusların kendi kaderini tayin hakkı veya demokratik haklar için mücadeleleri bir işçi hükümetine doğru sürekli seferber edici şekilde savunuyoruz. İşçilerin ve halk gücünün elde edilmesi amacıyla kitleleri sefalet ve emperyalist yağmalara karşı harekete geçirmeye yardımcı olan bir program geliştiriyoruz. Birçok durumda, sloganlarımız arasındaki Bağımsız ve Egemen Kurucu Meclis sloganı Şili'de olduğu gibi bir gerçeklik haline gelebilir. Fakat devrimci bir seferberlik içinde bu sloganı işçi ve halk hükümetinin kurulması mücadelesine karşı kullanan ya da PTS/FT gibi Kurucu Meclis'i burjuva demokratik bir slogan olarak gören ve bir iktidar sloganı olarak kullanan reformcu solun ya da Troçkizmin akımlarını reddediyor ve karşılarında mücadele ediyoruz.

- Krizin faturasını işçilerinin ödememesini, dış borç ödemesinin durdurulmasını savunuyoruz. IMF, Dünya Bankası ve AB üçlüsü ile anlaşmalar sonlandırılmalıdır. Dış borcun ödenmemesi için Latin Amerika Borçlu Ülkeler Cephesi kurulmalıdır. Serbest Ticaret Anlaşmaları iptal edilsin. Tüm işçilerin ve halk mücadelelerinin

kesintilere ve kemer sıkma planlarına ve işten çıkarılmalara karşı ve insanca ücretler için verdikleri mücadeleleri destekliyoruz.

- Trump'ın dünya ve ABD halklarına karşı emperyalist politikasına hayır, İsrail ırkçı devletine desteğine hayır. Filistin halkına destek. İsrail'in Siyonist ve soykırım devletine karşıyız. Tek, laik, demokratik ve ırkçı olmayan bir Filistin devleti için. Erdoğan Türkiye'sinin, Suriye halkına karşı Trump, Putin ve Esad tarafından desteklenen Kuzey Suriye'deki müdahalesine hayır. İUB-DE, kitlelerin ve küresel öncülerin Trump karşıtı nefretinin bir parçası olmalıdır. Gerici önlemlerinin her biri karşısında her türlü antiemperyalist birleşik eylemi teşvik ediyoruz.

- Mülteci ve göçmenleri desteklemek için hükümetlerin ülkelerinin sınırlarını açmasını talep ediyoruz. Sürgünlere veya kısıtlayıcı yasalara hayır. Meksika'daki duvara hayır. Akdeniz'deki ve Avrupa'daki duvarlara hayır. Tüm mültecilere sığınma, barınma ve çalışma hakkı için AB'nin Schengen Anlaşması ve göçmenlik yasalarının kaldırılmasını talep ediyoruz.

- İşçilerin ve kitlelerin mücadelelerinin ve protestolarının bastırılmasına karşı daimî kampanyalar. Şili'deki baskılara hayır, siyasi mahkumların özgürlüğü için ileri. Katalonya siyasi mahkumlarına özgürlük. Mücadele edenlerin fişlenmesine hayır. Venezuela'daki işçiler Rodney Alvarez ve Ruben Gonzalez'e özgürlük.

- Hong Kong isyanına ve Çin'deki işçi ve öğrenci mücadelelerine destek. Çin'in kapitalist diktatörlüğü alaşağı!. Grev ve protesto hakkı, serbestçe sendika kurma hakkı, öğrenci merkezleri ve siyasi partiler kurma hakkı, ifade özgürlüğü! İnternet ve sosyal ağların kullanımı, basında veya sanatta her türlü sansüre hayır.

- Sınıfın siyasi bağımsızlığı için. Sınıf uzlaşmacı hükümetlerin veya siyasi cephelerin desteklenmesine hayır. Antikapitalist, sosyalist bir programa sahip sol cepheler ve işçi hükümeti için. Arjantin'deki İşçilerin ve Solun Cephesi - Birlik (FIT-U) örneği yayılmalı.

• Dünyadaki kadın mücadelelerine tam destek. Yeterince kadın cinayeti yaşadık! Bir kişi daha eksilmeyeceğiz! Yaşamak istiyoruz! Kadın cinayetlerine karşı mücadele ve kadın cinayetlerinin teşhiri! Diğerlerinin yanı sıra, eşit işe eşit ücret eylemlerini destekliyoruz; yasal, güvenli ve serbest kürtaj hakkı! Kilise ve devlet birbirinden ayrılmalı; insan ticareti ve cinsel istismar ağları parçalsın! Cinsel çeşitlilik ve LGBTİ+ hareketi için destek; LGBTİ+ topluluğunun maruz kaldığı ayrımcılığa, dışlanmaya ve marjinalleşmeye hayır; transseksüel-travesti gibi nefret suçlarına hayır, travesti-transseksüel emek kotası uygulansın! Bu nedenle, İUB-DE partilerinin, gruplarının ve üyelerinin bu eylemlere katılmaları ve olasılıklarına ve somut durumlarına göre bu faaliyetlere öncelik vermeleri çok önemlidir. Uluslararası alanda bu konuda zaten ilerleme kaydedilmiştir ve hatta eylemleri ve kampanyalarımızı koordine ediyoruz. Bazı seksiyonlarda komisyonlar, toplantılar ve özel materyaller bulunmaktadır.

•Kapitalist çevre kirliliğine hayır. Doğal kaynakların savunulması ve emperyalizm, çokuluslu şirketler ve kapitalist hükümetler tarafından doğanın yağmalanması ve yok edilmesine karşı tüm halk ve gençlik mücadelelerini destekliyoruz. Su, hava, kara ve deniz kirliliğine hayır; ormanların tahrip ve yok edilmesine hayır. Çokuluslu madencilik, petrol, gaz ve zirai kimyasal şirketlerinin kamulaştırılması!

* Devrimci partilerin ve devrimci Enternasyonalin inşası için mücadele! Sınıf mücadelesinin keskinleşmesi ve kapitalizmin krizi, devrimci önderlik krizinin çözümü görevini zorunlu kılmaktadır. Bu, somut olarak, “her ülkedeki devrimci partinin” inşasından geçen bir görevdir.

Reformist aygıtların ihaneti karşısında, sınıf bağımsızlığı ve enternasyonalizm için mücadele eden devrimci partiler inşa etmeliyiz. Bunun için devrimcileri birleşmeye çağırıyoruz. İUB-DE, tüm dayatmacılığı ve sekterliği reddeder. Şu noktalara dayanan asgari bir devrimci program temelinde Devrimci Birleşik Cephe çağrısında bulunuyoruz:

1. İşçi, köylü, yerli, öğrenci ve halkların emperyalizme ve hükümetlerine karşı tüm mücadelelerine destek.

2. Çokuluslu Şirketler, bankalar ve kapitalist sermaye kamulaŐtırılsın.
3. Dış borç demelerine hayır. Kapitalist evresel yıkıma hayır.
4. Burjuva hükümetleri desteklemek için değil, sınıfın politik bağımsızlığı için savaŐıyoruz. Sınıf uzlaşmacı siyasi cephelere hayır.
5. Hkmetlere ve devlete karşı sendikal zerklik!
6. İÇi ve kitle demokrasisi için mücadele!
- 7 “İŐilerin kurtuluŐu, iŐilerin kendilerinin eseri olacak,” iÇi ve halk hükümetleri kurmak için mücadele!
8. Devrimci bir Enternasyonal ve tüm ülkelerde devrimci partilerin varlığı için mücadele!
9. İÇi ve halk demokrasisi temelinde yükselen bir sosyalizm için mücadele.